

Obec Záhorce, Krtíšska č. 173/98, 991 06 Želovce

**Program
hospodárskeho
a sociálneho rozvoja
obce
Záhorce**

Dokument je spracovaný s finančnou podporou BBSK.

2007

Obsah

1.	Úvod.....	3
1.1.	Význam a poslanie PHSR	
1.2.	Vzťah PHSR obce k ostatným koncepčným dokumentom	
1.3.	Vízia	
2.	Ekonomické a sociálne východiská.....	9
2.1	Socio-ekonomická analýza	
2.1.1.	Rozvojový potenciál	
2.1.2.	Ľudské zdroje	
2.1.3.	Ekonomika	
2.1.4.	Občianska vybavenosť	
2.1.5.	Vzdelávanie a kultúra	
2.1.6.	Životné prostredie	
2.2	Analýza realizovaných opatrení Relevantnosť stratégie, efektívnosť a účinnosť podpory, vyhodnotenie kritických faktorov, identifikácia opatrení na zvýšenie efektívnosti realizácie	
2.3	SWOT analýza Silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia	
2.4	Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja	
3.	Rozvojová stratégia.....	31
3.1	Ciele a priority Globálny cieľ, špecifické ciele, priority (hlavné oblasti smerovania podpory)	
3.2	Opatrenia a aktivity Opatrenia a aktivity	
3.3	Opis rozvojovej stratégie Strom priorít a plánovaných aktivít obce	
4.	Finančný plán.....	35
	Rozdelenie financií na programovacie obdobie, priority a opatrenia	
5.	Zabezpečenie realizácie.....	38
5.1	Finančné zabezpečenie PHSR	
5.2	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	
5.3.	Monitorovanie a hodnotenie	
6.	Záver.....	45
6.1.	Vyhodnotenie dotazníkov	
6.2.	Použitá literatúra	
6.3.	Zdroje Príloha – akčné plány	

1. Úvod

Presunom kompetencií na nižšie samosprávne celky v rámci reformy verejnej správy sa do kompetencie obcí a ich združení dostáva aj otázka miestneho rozvoja. V podmienkach malých obcí, kde chýbajú investície a hospodárstvo je na nízkej úrovni, je jednou z možností ako zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj a konkurencieschopnosť územia prostredníctvom využitia endogénnych (miestnych) zdrojov rozvoja. Rozumieme tým proces, pri ktorom sa na základe účinného prerozdelenia a využitia existujúcich dostupných zdrojov posilňuje a rozvíja hospodárska, sociálna a kultúrna základňa, vznikajú nové podnikateľské aktivity, vytvárajú sa nové pracovné príležitosti, zlepšujú sa sociálne podmienky, rastú príjmy a na základe toho sa zlepšuje kvalita života obyvateľstva.

Organizačné predpoklady na úrovni miestnej správy sú veľmi dôležité, ale pre endogénny rozvoj je dôležitá aj celá sieť poradenských, informačných, konzultačných inštitúcií rozvojových agentúr, ale najmä zameraných miestnych účastníkov, ktorí pripravujú a realizujú rozvoj ako dlhodobější proces. **Vychádzajú pritom z vnútorného pochopenia vlastnej obce.** V tomto procese má nezastupiteľnú úlohu miestna samospráva.

Východiskom pre vypracovanie rôznych projektov územia s cieľom uchádzania sa o zahraničné granty je **definovanie poslania a vízie rozvoja územia.**

Zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 351/2004 Z.z. ukladá obciam povinnosť spracovať Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Prostredníctvom programu sociálneho a ekonomického rozvoja, ktorý je jedným z programových dokumentov, sa uskutočňuje podpora regionálneho rozvoja a súčasne im vytvorí predpoklady na možnosť širšieho zapojenia sa do procesu čerpania prostriedkov z EU.

1.1. Význam a poslanie PHSR

Program sociálneho a ekonomického rozvoja (PRO) obce je strednodobým programovým dokumentom spravidla vypracovaný na obdobie rokov 2007 - 2013. Tento dokument na základe celkovej analýzy a SWOT analýzy určuje hlavné smery rozvoja územia. Stratégiou rozvoja obcí sa uskutočňuje podpora regionálneho rozvoja s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a podnikateľskú sféru.

PHSR obsahuje tri základné časti: analytickú, strategickú a implementačnú. Za jeho vypracovanie a realizáciu je zodpovedná obec. Cieľom je sformulovať takú predstavu smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, stratégiou rozvoja príslušného mikroregiónu, prípadne rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a podobne.

Cieľom je zmapovanie sociálno-ekonomickej priestorovej štruktúry obce a na základe výsledkov týchto analýz vytvoriť PHSR územia, ktorý bude základným strednodobým programovým dokumentom na podporu regionálneho rozvoja na úrovni obce. Je to strednodobý program cielených opatrení na stimuláciu ekonomického a sociálneho rozvoja. Stanovuje hlavné smery rozvoja, formuluje strategické ciele a definuje úlohy a prvoradé potreby pre zabezpečenie rozvoja uvedených oblastí. Ciele a úlohy harmonizuje tak, aby prinášali všestranný rozvoj obce.

PHSR zabezpečuje kontinuitu rozvoja obce a je užitočným nástrojom na koordináciu prioritných rozvojových zámerov v obci (verejných aj súkromných). PHSR slúži na oživenie rozvoja, ale aj na získavanie prostriedkov potrebných na ich realizáciu. Je to stratégia cielených opatrení územia, ktorá bude priebežne aktualizovaná a dopĺňovaná.

Tento dokument predstavuje nielen rozšírenie komplexnosti podpory realizácie Národného rozvojového plánu v období rokov 2004 – 2006, ale vytvára predpoklad na zabezpečenie konzistencie v podpore regionálneho rozvoja, a tým aj zvýšenia účinnosti strategického plánovania tejto podpory a prípravy projektov v novom programovacom období 2007 – 2013.

1.2.Vzťah PHSR obce k ostatným koncepčným dokumentom

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhorce je východiskom tvorby územnoplánovacej dokumentácie. Územnoplánovacia dokumentácia by sa mala aktualizovať každé štyri roky, pričom by sa najskôr mala zhodnotiť realizácia existujúceho PHSR.

PHSR obce a Stratégia rozvoja Spoločenstva obcí regiónu Poiplia - Osobitnú pozornosť si zaslúži vzťah medzi PHSR obce Záhorce a Stratégiou rozvoja Spoločenstva obcí regiónu Poiplia, ktorého je obec súčasťou. PHSR obce sa opiera o zreteľne vyjadrenú politickú podporu volených zástupcov, rozvojovú stratégiu Spoločenstva obcí regiónu Poiplia koordinuje inštitúcia, na ktorú predstavitelia partnerských obcí delegujú túto právomoc. Pri vytváraní tohto dokumentu bol kladený dôraz i na to, aby PHSR obce, ktorá je súčasťou tohto Spoločenstva, bol navzájom zladený a nadväzoval na jeho strategické ciele a priority.

Regionálny rozvoj sa uskutočňuje v súlade s programovaním v nasledovných dokumentoch v novom programovacom období:

A. Národný Strategický referenčný rámec 2007-2013.

Národný strategický referenčný rámec je centrálnym integrujúcim strategickým dokumentom, ktorý definuje a spája relevantné prvky jednotlivých autonómnych, avšak koherentných stratégií EÚ, štátu, sektorov a regiónov **prostredníctvom financovania so ŠF a KF** vrátane prostriedkov na spolufinancovanie s cieľom dosiahnutia čo najväčšej synergie a efektívnosti pri napĺňaní vízie a dosiahnutí strategického cieľa NSRR do 2013.

Stratégia NSRR, ktorej úlohou je zabezpečiť pokrok v dosiahnutí vízie SR a dosiahnutie strategického cieľa SR do roku 2013, je postavená na napĺňaní hierarchickej sústavy **priorít (strategické a špecifické)** platnej pre celé územie SR, t. j. všetky ciele kohéznej politiky EÚ, s tým, že v rámci cieľa „Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť“, ide o užší výber najvhodnejších priorít z celkovej hierarchickej sústavy priorít NSRR. Táto sústava je doplnená **o ciele a merateľné ukazovatele**, ktoré tvoria jej paralelnú štruktúru.

Na základe východísk stratégie a v nadväznosti na vytýčený strategický cieľ SR, je stratégia NSRR postavená na troch **strategických prioritách a ich troch cieľoch**, ktoré sa bude snažiť prostredníctvom financovania projektov v programovom období 2007 – 2013 naplniť.

Strategická priorita	Cieľ strategickkej priority
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	Zvýšenie hustoty vybavenia regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb
2. Inovácie, informatizácia a znalostná ekonomika	Rozvoj zdrojov trvalo udržateľného ekonomického rastu a zvyšovanie konkurencieschopnosti priemyslu a služieb
3. Ľudské zdroje a vzdelávanie	Zvýšenie zamestnanosti, rast kvality pracovnej sily pre potreby znalostnej ekonomiky a zvýšenie sociálnej inklúzie rizikových skupín

Strategické priority a ich ciele sú na nižšej úrovni rozpracované do **špecifických priorít a cieľov** vrátane kľúčových štrukturálnych ukazovateľov pre každú z tematických oblastí rozpracovanej v danej priorite. Čo sa týka aplikácie špecifických priorít podľa cieľov kohéznej politiky EÚ, v prípade cieľa Konvergencia (celé územie SR okrem Bratislavského kraja) sú relevantné všetky uvedené špecifické priority. Cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (Bratislavský kraj) sa sústreďuje na niektoré z nich.

B. Národný strategický plán rozvoja vidieka pre obdobie 2007-2013

Strategický rámec rozvoja vidieka SR odráža celkové smerovanie podpory rozvoja vidieka SR. Cieľom je zlepšiť konkurencieschopnosť agropotravinárskeho a lesného sektora prostredníctvom zvyšovania efektívnosti a kvality výroby so zachovaním princípov udržateľného rozvoja a princípov ekologizácie hospodárenia na vidieku. Spolu s modernizáciou, inováciou a podporou vzdelanosti je dôraz kladený aj na ochranu životného prostredia a biodiverzity vidieka pri udržateľnej využiteľnosti jeho zdrojov a tiež aktivít, ktoré prispievajú k znižovaniu regionálnych rozdielov vidieka na Slovensku. Globálnym cieľom je „multifunkčné poľnohospodárstvo/lesníctvo a udržateľný rozvoj vidieka“.

Stratégia rozvoja vidieka je postavená na štyroch osiach, pričom pre každú os je stanovená priorita:

- **OS 1:** Zlepšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva
Priorita: Podpora produktívneho poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a spracovateľského priemyslu vo väzbe na modernizáciu, inovácie a reštrukturalizáciu a odovzdávanie vedomostí v rámci agropotravinárskeho a lesného hospodárstva
- **OS 2:** Zlepšenie životného prostredia a krajiny
Priorita: Ochrana a zlepšenie životného prostredia na vidieku - zachovanie biodiverzity, kvality vôd, pôd a zmiernenie klimatických zmien
- **OS 3:** Kvalita života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckeho hospodárstva
Priorita: Vytváranie pracovných príležitostí a podpora ekonomických aktivít na vidieku
- **OS 4:** Stratégia pre LEADER
Priorita: Zlepšovanie správy / manažmentu / a riadenia a mobilizácia rozvojového potenciálu vo vidieckych oblastiach.

C. Dokumenty súvisiace s prípravou programovacieho obdobia 2007-2013

- **Tretia správa o ekonomickej a sociálnej súdržnosti** – predstavuje víziu EK o politike súdržnosti v EÚ v rokoch 2007-2013
- **Existujúce stratégie a koncepcie SR** – existujúce strategické a koncepčné dokumnty SR, ktoré budú relevantné pre proces prípravy budúceho programovacieho obdobia a ktoré sa budú rešpektovať pri príprave NSRR
- **Návrh strategického cieľa a priorít SR** prepojených na kohéznu politiku EÚ pre budúce programovacie obdobie 2007-2013. Materiál schválený uznesením vlády SR č. 499/2005 zo dňa 29.6.2005
- **Ex-Ante Hodnotenie Národného Strategického referenčného rámca** – platnosť 30.5.2006

D. OP Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika a Slovenská republika 2007-2013

- Stratégia programu je zameraná na posilnenie integrácie v hraničnom regióne, predovšetkým v oblastiach hospodárstva, ľudskej spolupráce, životného prostredia, ochrany prírody a dostupnosti. Vyššie uvedené by sa malo dosiahnuť prostredníctvom rozvoja spoločných podnikateľských štruktúr, informačných systémov trhu práce, spoluprácou v oblasti V&V, podporovaním klastrov, spoluprácou v oblasti vzdelávania, v sociálnej a kultúrnej oblasti, rozvojom partnerstva, budovaním kapacít projektového manažmentu a rozvojom turizmu. Stratégia sa zameriava aj na životné prostredie a rozvoj dostupnosti prostredníctvom ochrany prírody v cezhraničnom území, rozvojom dostupnosti s ohľadom na životné prostredie a spoluprácu v oblasti maloplošnej dopravnej infraštruktúry a informačnej infraštruktúry.

E. Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja,

- je to strednodobý programový dokument, v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

F. Diverzifikovaná regionálna politika BBSK

- V rámci prípravy na nové programovacie obdobie 2007 a 2013 EÚ začal Odbor regionálneho rozvoja, územného plánu a životného prostredia ÚBBSK iniciatívne pracovať na zvýšení absorpčnej schopnosti BBSK s ohľadom na čerpanie financií zo zdrojov EÚ. Na základe toho prostredníctvom projektu „Budovanie kapacít regionálneho a sociálneho rozvoja pre diverzifikovanú regionálnu politiku BBSK“, sa pripravili podporné dokumenty potrebné pre úspešné zvládnutie nového programovacieho obdobia. Hlavným cieľom prác na Diverzifikovanej regionálnej politike je podporiť vyvážený regionálny rozvoj prostredníctvom zvyšovania konkurencieschopnosti BBSK. K naplneniu hlavného cieľa prispela realizácia špecifických cieľov a to:
  - vytvorenie strednodobého programovacieho dokumentu, ktorý v nasledujúcich rokoch umožní efektívne využívanie vlastných, regionálnych, národných aj nadnárodných finančných zdrojov pre rozvoj regiónu
  - vytvorenie partnerstiev pri tvorbe dokumentu, ktoré umožnia naďalej participovať na rozvoji regiónu čo najširšiemu okruhu subjektov
  - aktivizácia širokého okruhu obyvateľov kraja pri príprave dokumentu a zapojenie všetkých relevantných aktérov regionálneho rozvoja do procesu plánovania, a následnej realizácie a vyhodnocovania výstupov na miestnej úrovni
  - vytváranie podmienok na postupné zlepšovanie životných podmienok obyvateľov regiónu s cieľom vyrovnávania regionálnych disparít

1.3. Vízia

Obec Záhorce leží na juhu stredného Slovenska, v Ipeľskej kotline, na pravom brehu rieky Ipeľ. Skladá sa z dvoch častí, a to samotných Záhoriec a Selešťan. Katastri obce ležia aj v súčasnosti už neobývané Podlužany.

Územie našich dedín sa pradávno nachádzalo v blízkosti dôležitej križovatky ciest. Bolo tu vhodné miesto pre usídlenie sa rôznych kultúr. Neskôr, asi v 6-tom storočí prišli na naše územie Slovania. Úrodná pôda poskytovala tomuto roľníckemu ľudu dobré podmienky. V 7-mom storočí si podmanili Slovanov Avari. Asi v polovici 10. storočia sa v Poiplí usadil i početný staromaďarský ľud. Časť týchto usadlíkov v susedstve Selešťan pochádzala z kmeňa Ďarmat. Po vzniku Uhorska správa územia, patrila kráľovským hradom Novohrad a Hont.

Základom hospodárstva pre naše dediny bolo výnosné poľnohospodárstvo, ktoré formovalo život a kultúru obyvateľstva, a tak je to v podstate až podnes.

Prvé písomné zmienky o našich dedinkách pochádzajú z obdobia panovania Bela IV. V roku 1250 sa po prvý krát spomína SELUSTA – Selešťany a v roku 1236 terra ZACHARA – Záhorce.

V druhej polovici 16-teho storočia patrili územia Záhoriec, Selešťan aj Podlužian Turkom – Osmanskej ríši.

Domnievam sa, že najdramatickejšie obdobie svojich dejín zažívali naše dedinky počas Tureckej okupácie. Dnes si už ani nevieme predstaviť aké to mohlo byť začiatkom októbra 1599. Vtedy údajne tiahol od východu popri Ipli jeden z oddielov krymských Tatárov. Útočníci poškodili Záhorce, no Selešťany a Podlužany boli úplne vyplienené, zničené a vyľudnené.

Krajina sa oslobodila až po 41 ročnej tureckej okupácii. Bola hospodársky zničená a vyľudnená. Prví prisťahovalci prichádzajú zo severnejších oblastí a obyvateľov začalo pomaly pribúdať a krajina začala hospodársky rásť.

V 17- tom storočí prichádzajú na naše územie aj myšlienky Lutherovej reformácie. Záhorce mali už v predtolerančnej dobe malý drevený kostolík, ktorý si v roku 1789 znova vystavali. Tento drevený kostolík 2 krát vyhorel. Preto v roku 1852 postavili nový, murovaný, väčší kostol, na mieste, kde stojí až podnes. K jeho zväčšeniu došlo v roku 1913 a k celkovej renovácii v roku 1935. Rímsko-katolícky veriaci si v Záhorciach postavili v roku 2000 kostol sedembolestnej Panny Márie. V Selešťanoch sa rodina Huťanová významne pričínala o stavbu rímsko-katolíckej kaplnky z roku 1934.

Začiatkom 19 - teho storočia boli v Selešťanoch postavené v tom čase dve významné stavby - malé kaštiele, ktoré dala postaviť rodina Vitalisovcov a ďalší rodina Szilassyovcov - terajší kultúrny dom. Oba kaštiele sa neskôr stali majetkom Fáyovcov.

V roku 1907 došlo k pripojeniu Selešťan k Záhorciam. Dnes je to teda okrúhlych 100 rokov.

Verím, že to zlé má už naša obec za sebou a ďalej sa to bude len zveľaďovať. Obec Záhorce disponuje zatiaľ takmer vôbec nevyužitým potenciálom v oblasti agroturistiky, najmä vinohradníctvom v oblasti Selešťan, pri meandroch Ipeľa, rekreačnými zariadeniami v Podlužanoch v priestoroch tzv. parku. Disponuje taktiež možnosťou výstavby priemyselného parku, prípadne využitím elektrickej energie z vetra, či z biomasy, prípadne vody. Neprehliadnuteľnou možnosťou ďalšieho rozvoja je aj poľovníctvo v okolitých lesoch.

Želám našej obci do ďalšieho obdobia ešte veľa úspešných rokov, mnoho šikovných a ochotných ľudí, ktorí priložia ruku k spoločnému dielu pre blaho našej obce a ľudí, ktorí v nej žijú.

21.11.2007

Branislav Kázmer
Starosta obce

2. Ekonomické a sociálne východiská

2.1. Socio-ekonomická analýza

Samotná analýza **hlavných socio-ekonomických súvislostí** vývoja na úrovni obce sa predovšetkým zameriava na :

bod 2.1.1.rozvojový potenciál a

V rámci tejto časti ide predovšetkým o analýzu prírodných daností, histórie obce.

bod 2.1.2. ľudské zdroje

V rámci tejto časti ide predovšetkým o analýzu potenciálu obce v oblasti rozvoja, obyvateľstva a jeho štruktúry (podľa veku, pohlavia a vzdelania)

bod 2.1.3. ekonomiku

V rámci tejto časti ide predovšetkým o analýzu vývoja v oblasti: odvetví výroby a služieb, zamestnanosti a nezamestnanosti, podnikateľských subjektov a ich štruktúry (podľa právnej formy, veľkosti a ekonomických činností).

bod 2.1.4. občiansku vybavenosť

V rámci tejto časti ide predovšetkým o analýzu vývoja v oblasti: technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, zdravotnej infraštruktúry, kultúrnej infraštruktúry a bývania.

bod 2.1.5. vzdelávanie a kultúru

V rámci tejto časti ide predovšetkým o analýzu vývoja v oblasti: školstva, mimoškolských a kultúrnych zariadení.

bod 2.1.6. životné prostredie.

V tejto časti ide predovšetkým o analýzu vývoja v oblasti stavu a ochrany životného prostredia.

2.1.1. Rozvojový potenciál

Prírodné danosti: Obec Záhorce patrí k starým sídlam, nakoľko sa prvý krát spomína v roku 1236. Nachádza sa v blízkosti dôležitej križovatky ciest na strednej časti toku rieky Ipel', ktorý v minulosti plnil významnú komunikačnú a obchodnú úlohu. Jej dnešné územie zahŕňa i dve bývalé samotné obce Selešťaňany a Podlužany. Časť chotára patrila už aj v minulosti do Novohradskej a časť do Hontianskej župy. Obec, ktorá leží v blízkosti štátnych hraníc s Maďarskom, leží v okrese Veľký Krtíš, ktorý vznikol v roku 1968 z častí územia Lučenského a Zvolenského okresu. Lučenec, okrem severovýchodnej časti patrí celý do Novohradu.

Nadmorská výška v strede obce je 156 m.n.m. A v chotári 141-268 m.n.m. Chotár je na mokrej zaplavovanej nive tokov a na plochých rozrezaných chrbtoch z mladotret'ohorných uloženín. Na strmších úbočiach sú dubové a agátové lesíky. Obec má lužné, nivné a hnedozemné pôdy.

Geografická poloha obce vysvetľuje dominanciu poľnohospodárskej výroby. Vyznačuje sa oblasťou prevládajúcou rastlinnou výrobou, vhodnou na pestovanie jačmeňa, pšenice, kukurice a špeciálnych plodín, darí sa i zemiakom, cukrovej repe a vinnej réve. Takisto má prírodno-klimatické danosti pre chov dobytky, ošípaných, hydiny.

Miestne danosti a blízkosť štátnych hraníc z nej v budúcnosti môžu pomôcť stať sa aj vyhl'adávaným turistickým strediskom.

História: Najstaršia doložená písomná zmienka o obci Záhorce pochádza z kráľovskej listiny zo 16.júna 1236. Názov Záhoriec bol Zachara (terra Zachara). V roku 1386 mala obce názov Sahora. V roku 1404 Zahora. Počas tureckých nájazdov v roku 1541 sa pre Záhoce, Selešťaňany a Podlužany začalo najdramatickejšie obdobie ich existencie. Ocitolli sa v bezprostrednom pásme vojenského ohrozenia, ktoré zvyšovalo vojenské a obranné postavenie susedných Ďarmôt.

Začiatkom 16. storočia bol vinič udomácnený už v Záhorciach i Podlužanoch. Pestovali sa šľachtené odrody na víno i konzum. Nešľachtené druhy nepoznali. Víno zo Záhoriec sa vyrábalo aj na predaj.

Osídlenie Selešťaňany, ktorá je súčasťou obce Záhorce, sa nachádza 2 km od obce, smerom na Slovenské Ďarmoty. O starobylosti územia obce svedčí paleolitické nálezisko pri Selešťaňanoch, ďalej osídlenie kultúrou ľudu popolnicových - Lužickou pri Záhorciach a nálezy z doby halštatskej a rímskej v Selešťaňanoch. Z obdobia vlády panovníka Bela IV. pochádza písomná zmienka o obci SELUSTA (Selešťaňany) z roku 1250 a o Podlužanoch z roku 1256. Pôvodne boli spravované kráľovským hradom Novohrad a patrili do Novohradského komitátu. Z osady Selešťaňany sa vyvinula samostatná obec, kde základom bolo hospodárstvo, ktoré formovalo život a kultúru ich obyvateľstva. Z roku 1808 pochádza písomná podoba názvu osady SELESŠTANY maďarsky ERDOSZELESTÉNY 1828-Selešťaňany mali 22 domov a žilo v nich už 185 obyvateľov. V Podlužanoch bolo 21 domova žilo v nich 173 obyvateľov. Zo šľachtických rodov miestneho významu sa uvádzajú Trajtler Štefan, Vitalis Pavol a rod. Szilassy.

Kultúrne pamiatky obce:

- v Záhorciach:

- evanjelický kostol – Chrám Boží ECAV Záhorce - postavený v roku - 1852
- rímsko-katolícky kostol Sedembolestnej panny Márie - postavený v roku - 2000
- rímsko-katolícka zvonica na Obchodnej ulici
- prícestný kríž – Na Krtíšskej ulici

- v Selešťanoch:

- Rímskokatolícka kaplnka – 1934
- Modlitebňa ECAV v budove bývalej školy

V súčasnosti je zámerom obce posilnením identity svojich občanov prepojením minulosti s prítomnosťou aj formálnou cestou – svedčia o tom publikácie, pohľadnica obce a erb obce. V mladých ľuďoch sa obec usiluje vzbudiť záujem o rodnú obec a vypestovať kladný vzťah k nej. Symbolmi obce sú : erb, pečiatka a vlajka obce. Erb obce vychádza z historickej ktorá sa našla v Štátnom okresnom archíve vo Veľkom Krtíši. Heraldicky správny erb obce má : v modrom štíte zo zlatej oblej pažite vyrastajúce dva zlaté klasy, sprevádzané vpravo zlatou trávnatou hrudou a strieborným čerieslom, vľavo strieborným lemešom a v horných rohoch dvomi zlatými kruhmi.

Významné osobnosti obce – sú to obyvatelia, ktorí nejakým spôsobom zviditeľnili obec v rámci okresu, kraja, Slovenska alebo v širšom kontexte. Medzi nich patria nasledovní:

- Darina Gladišová - akademická maliarka sa narodila v obci. Nepatrí medzi umelcov prahnúcich po cenách a uznaniach, napriek tomu sa jej pravidelne dostávajú ceny a uznania. Uznávaná je v zahraničí viac ako doma, hlavne pre druh tvorby, ktorú reprezentuje. Diela vychádzajú z ikonomalby, ktorú spája s najlepšimi tradíciami sveového kresťanského výtvarného umenia.
- Michal Algöver – publicista, úradník. Od roku 1853 bol úradným zememeračom na panstvách grófa Zichyho v okolí Balašských Ďarmôt. V tejto dobe býval v Podlužanoch.

Členstvo obce

1. **Spoločenstvo obcí regiónu Poiplia** - so sídlom v Opatovskej Novej Vsi, ktoré združuje 39 obcí Veľkokrtíšskeho okresu. Táto integračná snaha veľkého formátu sa osvedčila pri príprave ISPA projektu, ktorým sa na zabezpečenie pitnej vody pre južnú časť okresu Veľký Krtíš získala dotácia vo výške 28 mil. EUR.
2. **Ipeľský Euroregión** so sídlom vo Vinici bol založený v r.1999 z iniciatívy 6 samospráv a 6 mimovládnych organizácií. Cieľom je zo spoločenského, hospodárskeho, prírodného a kultúrneho hľadiska zosúladený a udržateľný rozvoj, ako aj príprava na procesy európskej integrácie a účasti na nej.
3. **IPELUNION** so sídlom v Šahách - Ide o ochranárske a kultúrne združenie Poiplia, bola založená z iniciatívy siedmich ochrancov prírody a krajiny v decembri 1992. Cieľom je rozvíjať a uplatňovať zásady ochrany životného prostredia a kultúrnych hodnôt v povodí Ipeľa, napomáhať pri riešení ekologických problémov regiónu, presadzovať vypracovanie a realizáciu dlhodobej regionálnej stratégie trvalo udržateľného rozvoja regiónu. Svoju činnosť vyvíja na celom území povodia Ipeľ (5150km²) v spolupráci so svojou partnerskou organizáciou v MR so sídlom v Balašských Ďarmotách s „Ipoly Únió“. Ide o spoločnú ochranu a riešenie vzniknutých problémov povodia rieky Ipeľ ako komplexného celku.
4. **RVC** –Obec aktívne spolupracuje s Regionálnym vzdelávacím centrom v R.Sobote, ktoré ponúka rozsiahle školiace možnosti v rôznych oblastiach, ktoré sú prospešné najmä pre obce.
5. **Mikroregión Údolie Čebovského potoka** - Cieľmi tohto združenia je riešiť záujmy rozvoja členských obcí v oblastiach – hospodárstva, infraštruktúry, spoločného územného plánovania.
6. **Spoločný obecný úrad** v Čebovciach
7. **ZMOS** – Združenie miest a obcí Slovenska od roku 1992
8. **ZMOVR** – Združenie miest a obcí Veľkokrtíšskeho regiónu, so sídlom vo V. Krtíši.

Cezhraničná spolupráca: V rámci cezhraničnej spolupráce nie je uzatvorená zatiaľ žiadna zmluva o cezhraničnej spolupráci. Obec Záhorce však v súčasnosti neoficiálne spolupracuje v kultúrnej oblasti s obcami v Maďarskej republike, konkrétne s obcou TERÉNY a ACSA. V budúcnosti obec plánuje túto spoluprácu rozšíriť a vytvoriť cezhraničné partnerstvo v rámci obcí, tým vytvoriť možnosť cezhraničného rozvoja aktivít obcí.

2.1.2. Ľudské zdroje

Základné údaje o obyvateľstve:

Obec má spolu 697 trvale bývajúceho obyvateľstva, z toho 370 žien (53 %) a 327 mužov (47%). Vo veku od 1 - 14 rokov je zaznamenaných 66 občanov, vo veku 15 - 59 je 230 mužov, od 15 - 54 je 207 žien. Mužov vo veku nad 60 rokov evidujú v počte 64, žien nad 55 rokov je 130.

<i>TAB. Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti a pohlavia</i>			
Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	309	396	705
Maďarská	14	11	25
Česká	1	3	4
Ostatné, nezistené	2	4	6

Zdroj: SODB 2001

Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia a jednotlivých odvetví

Ekonomicky aktívne osoby spolu v počte 165 sú zamestnané v rôznych odvetviach hospodárstva. Rozdelenie podľa jednotlivých odvetví ukazuje, že najviac osôb je zamestnaných v priemyselnej výrobe – v celkovom počte 49 a druhým najviac zastúpeným odvetvím je veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru, s počtom zamestnaných 16.

Ďalším početným odvetvím je i školstvo s celkovým počtom zamestnancov 14. Približne v rovnakom postavení je to s nasledovnými odvetviami: ťažba nerastných surovín, nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie a zdravotníctvo a sociálna starostlivosť - vo všetkých týchto odvetviach je to okolo - 9-10 osôb. V poľnohospodárstve a s ním súvisiacich službách je 6.

Menej zastúpené sú odvetvia ako výroba a rozvod elektriny, plynu a vody, stavebníctvo, doprava, skladovanie a stroje, ostatné verejné a sociálne služby, hotely a reštaurácie. Uvádzané údaje sú získavané zo Štatistického úradu Slovenskej republiky – Krajská správa v Banskej Bystrici, z roku 2001.

TAB: Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a podľa najvyššieho skončeného stupňa vzdelania

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	57	155	212
Učňovské (bez maturity)	140	92	232
Stredné odborné (bez maturity)	4	4	8
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	16	13	29
Úplné stredné odborné (s maturitou)	26	43	69
Úplné stredné všeobecné	11	24	35
Vyššie	3	1	4
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	18	9	27
Vysokoškolské bakalárske	0	1	1
Vysokoškolské spolu	18	10	28
Vysokoškolské podľa zamerania:			
- univerzitné	7	6	13
- technické	6	1	7
- ekonomické	3	2	5
- poľnohospodárske	2	1	3
Ostatní bez udania školského vzdelania	3	3	6
Ostatní bez školského vzdelania	0	1	1
Deti do 16 rokov	48	68	116
Úhrn	326	414	740

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – Krajská správa v Banskej Bystrici, 2001

Sídlná štruktúra okresu - Obyvateľstvo žije v rozptýlenom vidieckom osídlení v 71 obciach, z ktorých sú len dve mestá – Veľký Krtíš – 14 013 obyv. (sčítanie obyv. 2001) a Modrý Kameň, ktorý je počtom obyvateľov 1 434 najmenším mestom v SR. Obcí s počtom obyvateľov do 1 000 je 63, od 1 001 do 2 000 je 7.

Okres sa vyznačuje veľmi nízkou dynamikou, ktorá má dlhodobú tendenciu a je charakteristická pre okresy na juhu SR. Z pohľadu budúceho vývoja súčasná demografická štruktúra nevytvára priaznivé predpoklady pre zvýšenie počtu obyvateľstva.

Analýza nezamestnanosti - Okres Veľký Krtíš, na základe evidencie uchádzačov o zamestnanie, zaujíma popredné miesto v rámci Banskobystrického kraja spolu s okresmi Lučenec a Rimavská Sobota v celkovom počte nezamestnaných. V miere nezamestnanosti v rámci Banskobystrického kraja sú veľké rozdiely medzi jednotlivými okresmi, čo je výrazné hlavne pri porovnaní priemyselnejšieho severozápadu s južnými okresmi.

Na 4. mieste v miere nezamestnanosti v rámci Banskobystrického kraja je Veľký Krtíš s počtom nezamestnaných 5067. Do týchto počtov nie sú zahrnuté ženy na materskej a rodičovskej dovolenke, ktoré by zvyšovali nepriaznivý podiel. V súčasnosti podľa štatistiky k máju 2007 je miera nezamestnanosti 20,65%. Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v okrese Veľký Krtíš je 21 276. Počet nezamestnaných žien je 2480 a mužov 2340.

Najkritickejšou skupinou z pohľadu nezamestnanosti sú dlhodobo nezamestnaní a mladí ľudia. Vzhľadom na vysoký počet nezamestnaných osôb bude potrebné naďalej modernizovať nástroje aktívnej politiky trhu práce a prispôbovať ich existujúcim potrebám trhu práce prostredníctvom zvyšovania finančných prostriedkov na realizáciu opatrení aktívnej politiky trhu práce a efektívneho a účinného využívania prostriedkov z Európskeho sociálneho fondu. Do programov by malo byť zapojených viac nezamestnaných osôb, zvýšenú pozornosť si budú vyžadovať rizikové skupiny na trhu práce.

Celkový počet nezamestnaných obce ku dňu 31.07.2007 je 84 občanov, čo je 12 % z celkového počtu obyvateľov obce. Z toho je 48 dlhodobo nezamestnaných a súčasne ekonomicky aktívnych je 206 občanov. V zimných obdobiach je v obci priemerne 15% nezamestnanosť, v letných 12%. Celoročná nezamestnanosť sa pohybuje priemerne medzi 13-14%. Z evidovaných nezamestnaných k 31.07.2007 je 36 uchádzačov o zamestnanie zaradených do aktivačného programu, na základe spolupráce s ÚPSVaR vo Veľkom Krtíši, na vykonávanie menších služieb riadených obcou. Aktivačná činnosť v obci je vykonávaná od roku 1995.

V obci prevláda niekoľko faktorov, ktoré ovplyvňujú nezamestnanosť. Medzi prioritné patrí nedostatočná infraštruktúra, ktorá bráni vstupu investorov a zároveň tým bráni vytváraniu nových pracovných miest, nedostatočný rozvoj malého a stredného podnikania, strata pracovných návykov u dlhodobo nezamestnaných a ich nízka vzdelanostná úroveň.

2.1.3. Ekonomika

V obci najviac pracovných príležitostí poskytujú odvetvia robotníckych profesií. V ostatných odvetviach ako obchod, služby, školstvo, verejná správa a zdravotníctvo nedošlo k výraznejšiemu poklesu počtu pracovníkov. Tieto odvetvia však zaznamenali transformáciu vlastníckych vzťahov v prospech súkromného sektora. Dôležitým faktorom sú i perspektívne odvetvia pre rozšírenie zamestnanosti v obci. Do prvej skupiny najperspektívnejších odvetví pre rozšírenie zamestnanosti /rovnako ženy i muži/ môžeme zaradiť obchod a služby, cestovný ruch a agroturistiku. Do druhej – pomerne veľkej a diferencovanej skupiny môžeme zaradiť odvetvia rozširujúce sociálnu oblasť, poľnohospodárstvo a stavebníctvo. Relatívne najmenej je možné rozširovať zamestnanosť v odvetviach lesného hospodárstva, školstva. Ďalší rozvoj hospodárskych aktivít obce musí byť zameraný na podporu rozvoja agroturizmu a aktivít v oblasti cestovného ruchu, obchodu, poľnohospodárstva a informačných, sociálnych služieb.

TAB: Zamestnanosť v obci podľa jednotlivých odvetví k 30.7.2007

Pedagógovia	12	Administratíva	7
Zdravotníctvo	8	Robotnícke profesie	127
Štátna správa	17	Živnostníci	18
Predavačky	10	Pošta	7

Analýza podnikateľských subjektov - Obsluha obyvateľov obce, ako aj jej návštevníkov sa zabezpečuje v sieti zariadení obchodu a služieb diverzifikovanej štruktúry. Na OÚ vo V. Krtíši – na Odbore živnostenského podnikania sú zaregistrované nasledovné podnikateľské aktivity s prevádzkárňou v obci Záhorce:

TAB: Podnikateľské subjekty:	počet	Podnikateľ.subjekty	počet
Predajňa rozličného tovaru	3	Výroba softvéru	2
Autodoprava	1	Murár	1
Stolárska výroba	1	Pohostinstvo	2
Oprava obuvi	1	Obchodná činnosť s rozlič. tovarom	3
Samostatne hospodáriaci roľníci	2	včetně potravín	

Obsluha obyvateľov obce, ako aj návštevníkov obce sa zabezpečuje v sieti zariadení obchodu a služieb diverzifikovanej štruktúry. V maloobchodnej sieti obce je viditeľný trend rozvoja, ktorý je orientovaný na skvalitnenie jestvujúcich predajní, rozširovanie a špecializácia tovarovej ponuky.

Okrem uvedených podnikateľských subjektov sú v obci nasledovné subjekty:

- Poľnohospodárska firma ABG ŽELOVCE s.r.o., AGROPEX SKLABINÁ s.r.o., AGROSPOL ŽELOVCE s.r.o.

Vybavenie obce zariadeniami služieb je pomerne nízke, predovšetkým čo sa týka ponuky služieb pre obyvateľstvo – pekárň, cukráreň, zdravotné služby, a rôzne druhy remeselnej výroby. Absentujú sú zastúpené i služby so zameraním na cestovný ruch a agroturizmus typu informačného strediska a služby dostupného internetu. Ponuku je potrebné prispôbiť i záujmu zahraničných návštevníkov, čo spôsobuje nevyhnutnosť rozvíjať a propagovať vidiecky turizmus. Na ďalšom mieste treba rozvíjať turistiku, pobyty na vidieku spojené s poznávaním našej bohatej kultúry a histórie. To je dobrý základ pre rozvoj obce i regiónu.

2.1.4. Občianska vybavenosť

A. Analýza technickej infraštruktúry

Na základe analýzy východiskovej pozície pre štrukturálnu adaptáciu výrobných podnikov a závodov v obci i v rámci okresu založenej na monitorovaní vývoja a na dostupných štatistických podkladoch je možné konštatovať, že súčasný stav je produkčne, sídelne a infraštruktúrne poddimenzovaný.

Kanalizácia - Kanalizácia bola vybudovaná v roku 2002 s dĺžkou kanalizačného potrubia 5 100 m. V časti Záhorce. Obec má i vlastnú ČOV. Napojenosť obyvateľov je 85 % a súčasný fyzický stav je vyhovujúci. V časti Selešťany kanalizácia absentuje.

Vodovod - Najnižší podiel zásobovania obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov mal po okrese R. Sobota okres V. Krtíš - 67,15%. Vybudovanie vodovodu v časti Záhorce bolo dokončené v roku 2006, ktoré trvalo až 6 rokov. V súčasnosti je stavba skolaudovaná v celkovej dĺžke 6 km. V časti Selešťany vodovod absentuje.

Tabuľka pripojenosti pre vodu, plyn a kanalizáciu zároveň	
obec	% pripojenosti:
Záhorce:	$498/578 \cdot 100 = 86\%$
Záhorce – časť Selešťany:	$0/140 \cdot 100 = 0\%$

Plynovod - Obec má od roku 2001 vybudovanú vyhovujúcu plynovodnú sieť v časti obce Záhorce po dĺžke 5100m, zásobujúcu zemným plynom jednotlivé domácnosti a ostatných veľko a maloodberateľov (občianska vybavenosť, verejný sektor). V časti Selešťany plynovod absentuje.

Elektrické siete - Obec je v rámci okresu Veľký Krtíš zásobovaná elektrickou energiou linkami 110 kV VVN elektrickej energie a to vedením Lučenec – Veľký Krtíš a Veľký Krtíš – Malé Zlievce – Rimavská Sobota. Vo Veľkom Krtíši je tiež rozvodňa VVN/VN s trojfázovým transformátorom 2 x 25 MVA, odkiaľ vedú zásobovacie zariadenia VN 22 kV lúčovite do jednotlivých sídelných útvarov a k väčším odberateľom.

Doprava - Rozvoj dopravnej a telekomunikačnej infraštruktúry je jedným zo základných predpokladov rozvoja každého regiónu a výrazne ovplyvňuje hospodársky potenciál, spôsob života a životnú úroveň jej obyvateľov. Územie okresu V. Krtíš je charakteristické vysokým podielom ciest II. a III. triedy a tiež mostných objektov do 10 m dĺžky. Z kvalitatívneho hľadiska môžeme konštatovať, že miestne komunikácie obce Záhorce sú v dezolátnom, nevyhovujúcom stave, tj. akútna je oprava cesty po dĺžke 2,5 km. Súčasne je v nevyhovujúcom stave prípojka zo štátnej cesty do Selešťan v dĺžke 2 km, ktorá je v správe BBSK. Obyvatelia vo vyplnených dotazníkoch taktiež vyjadrili v oblasti dopravy ako problém – zlý, nevyhovujúci stav komunikácií.

Cyklistická a pešia doprava má približne rovnaké nároky na vybavenie a kvalitu trás. Vybudovať je nutné i sieť trás pešieho pohybu – chodníkov v intraviláne obce. Nevyhovujúci dopravno - technický a stavebný stav dopravnej infraštruktúry a vysoké dopravné zaťaženie, ktoré na viacerých úsekoch prevyšuje hranice prípustných intenzít stanovené v závislosti na druhu a šírkovom usporiadaní komunikácie, súvisí aj s dopravnou nehodovosťou. Rozšírením vozovky a vybudovaním chodníka pre peších účastníkov sa prispieje celkovo k zvýšeniu ich bezpečnosti.

Rekonštrukcia úsekov miestnych komunikácií v obci je strategická z hľadiska rozvoja obce, ovplyvňuje kvalitu života na vidieku a vytvára predpoklady, aby obec mohla dosiahnuť svoj rozvojový potenciál, a tak podporiť vyrovnanější regionálny rozvoj prostredníctvom zvyšovania konkurencieschopnosti regiónov.

Obec sa nachádza na hlavnom cestnom ťahu, spájajúcom okresné mesto Veľký Krtíš s mestom Šahy v okrese Levice. Autobusovú dopravu zabezpečuje SAD M. Kameň. Vďaka tejto polohe je pre občanov Záhoriec obce zabezpečená primerane frekventovaná autobusová doprava. Dopravná situácia v časti Seleštany je katastrofálna, nakoľko tam premáva málo spojov.

Doprava a komunikácie	ZA	SE
dĺžka miestnych komunikácií v km	4,4	1,2
z toho bezprašné	4,4	1,2
dĺžka vybudovaných chodníkov v km	0,6	0
počet liniek autobusovej osobnej dopravy (diaľkové, medzištátne)	vyhovujúce	0
počet autobusových liniek miestneho významu (medzimestské)	dostatočné	2

Telekomunikačná infraštruktúra - Celá obec má dobré pokrytie TV signálom i telefonickým signálom. V obci je prístup k internetu v budove obecného úradu, súčasne je v obci 40 súkromných užívateľov/domácností. V budúcnosti by sa mal zaviesť v obecnej knižnici a sprístupniť tak pre potreby verejnosti. Poštový úrad sa v obci nenachádza. Poštové služby sú poskytované v blízkej obce Želovce.

Miestny rozhlas bol vybudovaný v roku 1964 modernizácia bola vykonaná v rokoch 2005-2007 kedy sa zavádzal bezdrôtový obecný rozhlas. Stav verejného rozhlasu (BOR) je v súčasnosti vyhovujúci, neskôr sa plánuje rozšírenie vonkajších ampliónov.

Vonkajšie osvetlenie bolo vybudované v obci v roku 1968, Od tejto doby obec vykonávala len bežné opravy a údržbu týchto vedení. Rekonštrukcia verejného osvetlenia je potrebná za účelom zníženia ekologických záťaží, technickej a morálnej zastaralosti, spotreby elektrickej energie a dosiahnutia dostatočnej intenzity verejného osvetlenia. Jedná sa o generálnu opravu pôvodných svietidiel, v dodávke nových úsporných výbojok a svietidiel. Výmenou starých osvetľovacích telies vonkajšieho osvetlenia, ktoré majú v súčasnosti veľkú spotrebu energie a zároveň nedosahujú dostatočnú intenzitu verejného osvetlenia, sa dosiahne výrazné ekologické zlepšenie a úspora elektrickej energie.

B. Analýza sociálnej infraštruktúry

Sociálne služby sú nástrojom sociálnej pomoci, ktoré sú charakterizované ako špeciálne činnosti a aktivity vytvárajúce podmienky na riešenie sociálnej núdze občanov daného regiónu. Pod pojmom sociálna infraštruktúra rozumieme súlad potrieb občanov so základnými podmienkami, ktoré obec môže ponúkať na uspokojenie ich primárnych a sekundárnych potrieb. Súčasne vytvárať priaznivé sociálne podmienky a pre sociálne odkázaných ľudí zabezpečiť dôstojný život v primeranom sociálnom prostredí. Vytvoriť podmienky na vznik nových zariadení sociálnej starostlivosti s ohľadom na potreby občanov obce. Obec zabezpečí potrebný štandard sociálnych služieb v zmysle potrieb občanov a finančných možností obce.

Medzi významné zámery obce v sociálnej oblasti patrí:

- rozšírenie opatrovateľskej služby
- výstavba sociálnych bytov.

C. Analýza zdravotnej infraštruktúry

Občania obce i mnohí obyvatelia neďalekých obcí patria do obvodného zdravotného strediska so sídlom v Želovciach (2 km od obce), kde ponúka zdravotné služby 1 lekár pre dospelých, 1 kardiológ, 1 detský lekár, 1 gynekológ, 1 stomatológ a tiež 1 lekárneň.

Záujmom obce i jej obyvateľov v oblasti zlepšenia zdravotnej infraštruktúry je v prvomrade zriadiť ordináciu lekára v budove bývalých kancelárií PVOD, aby sa tak zjednodušila zdravotná starostlivosť pre starších a ťažko pohyblivých pacientov – občanov. Tieto objekty je potrebné zatepliť, realizovať výmenu okien a zmenu systému vykurovania.

D. Analýza kultúrnej infraštruktúry

Pre rozvoj kultúry v obci je nevyhnutná i rekonštrukcia miestneho kultúrneho domu v Záhorciach. V časti obce - Seleštany sa pre kultúrne účely využíva budova kaštiela Szilašiovcov, vzhľadom na jej stav je potrebná taktiež renovácia budovy, najmä oprava strech. Budova nieje vo vlastníctve obce.

Zlý technický stav objektov a zastaralosť prístrojovej techniky negatívne vplýva na úroveň poskytovaných služieb. Pre fyzickú zastaralosť budovy KD sú náklady na prevádzku vysoké (mimoriadna je energetická náročnosť prevádzky zariadenia), pričom je nízka spokojnosť občanov so sociálnymi podmienkami kultúrneho zariadenia. Ku kvalitnému splneniu hlavného poslania kultúrneho domu je potrebné vytvoriť vhodné priestory pre kultúrne podujatia. Existencia tejto kultúrnej inštitúcie je strategická z hľadiska rozvoja obce, prispieva k zvýšeniu tradicionalistického povedomia celého okolia. Plánovanou rekonštrukciou sa zlepši občianska infraštruktúra v obci v rámci verejného sektoru, ktorá je jednou z podmienok na zvýšenie kvality života obyvateľov, kvality kultúrno-spoločenského systému, riešenie estetického vnímania prostredia, v ktorom sa budova nachádza. Tieto aktivity nadväzujú na seba a sú neoddeliteľné. Sú predpokladom pre vyššiu kvalitu úrovne kultúry.

E. Analýza bývania

Počet domov spolu v obci je 265. Z toho trvale obývaných je 226 domov. Počet neobývaných domov je 39 spolu, z toho určených na rekreáciu je 0. Priemerný vek domu je určený na 37 rokov. Počet bytov spolu je 270, z toho trvale obývaných je 231. Neobývaných je 39 bytov.

TAB: Vybavenie trvale obývaných bytov

Vybavenie	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Bytov spolu	231	739
z toho:		
s plynom zo siete	159	559
s vodovodom		
v byte	209	702
mimo bytu	2	2
bez vodovodu	17	25
nezistené	3	10
s kanalizáciou		
prípojka na kanalizačnú sieť	46	167
septik (žumpa)	136	458
so splachovacím záchodom	168	608
s kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	209	705

Zdroj: ŠÚ SR – Krajská správa v Banskej Bystrici, 2001

TAB: Spôsob vykurovania trvale obývaných bytov:

Spôsob vykurovania	Počet bytov	osôb v bytoch
Ústredné kúrenie diaľkové	0	0
Ústredné kúrenie lokálne	148	533
na pevné palivo	18	55
na plyn	124	453
elektrické	6	25
Etážové kúrenie		
na pevné palivo	1	3
na plyn	13	46
ostatné	5	15
Kachle		
na pevné palivo	39	76
elektrické	1	1
plynové	3	7
Iné	21	58

Zdroj: ŠÚ SR – Krajská správa v Banskej Bystrici, 2001

F. Manažment a správa obce

Obecný úrad pozostáva z nasledujúceho počtu pracovníkov: starosta obce, starosta, pracovníčka OcU, koordinátori AČ v počte 2, hlavná kontrolórka. Obecné zastupiteľstvo pozostáva z nasledovných komisií: komisia pre ekonomiku a legislatívu, komisia pre kultúru a šport a komisia pre verejný poriadok a životné prostredie.

Celkové príjmy obce sú rozpočtované na rok 2007 v sume 3.941.000,- Sk, vrátane školstva a prenesených kompetencií zo štátnej správy.

Obec spadá k 31.12.2004 pod nasledovné úrady so sídlom v : Sídlo matričného úradu v Slovenských Ďarmotách, sídlo pracoviska daňového úradu - Veľký Krtíš, sídlo pracoviska policajného zboru - Veľký Krtíš, sídlo Okresného súdu - Veľký Krtíš, sídlo požiarnej stanice jednotky ZPO Modrý Kameň, sídlo pracoviska obvodného úradu - Veľký Krtíš, sídlo pracoviska územnej vojenskej správy - Banská Bystrica, sídlo pracoviska úradu práce sociálnych vecí a rodiny - Veľký Krtíš, sídlo obvodného úradu životného prostredia - Veľký Krtíš.

Majetkom obce sú veci vo vlastníctve obce a majetkové práva obce.	
Pre verejné účely slúži majetok	Na podnikateľskú činnosť slúži (alebo možno použiť) majetok
a) hlavné (štátne) a všetky vedľajšie (miestne) cestné komunikácie v celej svojej dĺžke a šírke od krajnice po krajinu, b) vybudovaný chodník, príp. aj upravená plocha pre chodenie obyvateľov na celom území obce, c) autobusová zastávka, d) všetky neknihované parcely v intraviláne obce, e) ostatné pozemky vo vlastníctve obce, f) autobusová zastávka,	a) budovy kultúrnych domov Na výkon samosprávy obce slúži majetok a) budova sídla orgánov obce a jej vybavenie, b) motorové vozidlá, c) obecné cintoríny a domy smútku, d) budova predškolského zariadenia, e) kultúrny dom a priestory obecnej knižnice, f) priestory obecného hasičského zboru

Nevyužité priestory: budova bývalých kasární v Selešťanoch a park v Podlužanoch

Kostoly, smútočné služby/modlitebne	Počet
rímskokatolíckej cirkvi	2
evanjelickej cirkvi a.v.	2
ostatných cirkví	-
domy smútku	2
cintoríny	4

2.1.5. Vzdelávanie a kultúra

A. Analýza školstva

Základné spoločenské zmeny, s ktorými sú spojené novo sa formujúce ekonomické vzťahy a sociálne postavenie ľudí v nich, sa prejavujú aj v požiadavkách na jedinca ako pracovnú silu. Cieľom školskej politiky v duchu Národného programu výchovy a vzdelávania a v duchu európskej dimenzie je zlepšenie kvality a efektívnosti školského vzdelávania, aby sa mladým ľuďom zabezpečilo, že im budú vštepené adekvátne schopnosti a zručnosti, ktoré im umožnia stať sa informovanými, aktívnymi a zodpovednými občanmi a tým sa zabezpečí ich integrácia do spoločnosti a pripravenosť pre pracovný život.

Stratégia materskej školy smeruje k všestrannému harmonickému rozvoju detí, k humanizácii, k výchove detí ku slušnému správaniu, so zameraním na uchovávanie tradícií regionálnej kultúry vlastnou spontánnou aktivitou. MŠ je zapojená do projektu Škola podporujúca zdravie, v ktorom sa hlavný dôraz kladie na výchovu ku zdraviu, otužovaniu, pohybu, aktivite a správnej životospráve.

Systém školského vzdelávania je v sledovanej obci zabezpečený:

- Materská škôlka eviduje počet detí 15, Počet tried: 1, Počet pedagogických pracovníkov: 1, Počet nepedagogických pracovníkov: 2
- ZŠ navštevujú žiaci v susednej obci v Želovciach, prípadne niektorí i v okresnom meste vo Veľkom Krtíši

B. Analýza mimoškolských zariadení

Folklórna skupina

Pre obec sú príznačné ľudové zvyky, ktoré už niekoľko rokov prezentuje na svojich vystúpeniach folklórna skupina RADOSNÍK. Je to skupina mladých i starších ľudí, ktorým nie je ľahostajné kultúrne dedičstvo našich predkov, ale naopak jeho spoznávanie, zachovávanie a zveľaďovanie považuje za veľmi dôležité. Vzniku skupiny predchádzali rôzne vystúpenia na dedinských oslavách, výročiach dediny, materskej škôlky v rokoch 1996-1998, vystúpenia v Teranoch v Maďarskej republike v rokoch 1999 – 2001. V roku 2001 sa po úspešnom vystúpení v Teranoch sformovala folklórna skupina Radosník v súčasnom zložení. Odvtedy úspešne prezentujú štyri programy: "Záhorská svadba", "Regrútska veselica", "Dožinky" a "V Záhorskej krčme". Názov folklórneho súboru je odvodený od bohato zdobeného svadobného koláča, ktorý sa v Záhorciach tradične nesie po sobáší z domu krstných rodičov až po miesto konania svadby a s ktorým sa celou cestou tancuje na hlave.

Športová činnosť v obci je aktívna. Žiaci, dorast a dospelý v rámci Futbalového klubu sa aktívne podieľajú na športových podujatiach obce. Futbalový klub Záhorce (FK Záhorce) – funguje od roku 1946 a v súčasnosti má až 80 členov.

Obec má vlastný dobrovoľný hasičský zbor, kde členovia sa aktivizujú na rôznych okresných a krajských súťažiach. Dobrovoľný hasičský zbor DHZ Záhorce vznikol v roku 1946, s počtom členov v súčasnosti 25.

Občianske združenie Záhorce – Selešťany ZA-SE - Vo svojej činnosti sa OZ zameriava na mladé rodiny, mladých ľudí a deti, s cieľom pomáhať im, vychádzajúc z podmienok a potrieb miestnej komunity, zapájať ich do života spoločnosti a naplňovať ich voľný čas. Usporiadávaním rôznych prednášok a školení sa snaží OZ posilňovať charakter a sebadôveru mladých ľudí od 14 rokov, ktorí by formou dobrovoľníctva, pozitívne vplývali na svojich rovesníkov. Publikačnou činnosťou, environmentálnou výchovou a účasťou verejnosti je snahou OZ pomáhať miestnej samospráve pri riešení problémov životného prostredia, pri ochrane povodí a mokradí a budovať kladný vzťah občanov k prírode. OZ súčasne vydáva občasník ZA-SE.

C. Analýza kultúrnych zariadení

Kultúrny dom

Kultúrny dom v obci sa využíva na bohaté kultúrne podujatia počas celého roku - na výchovno-vzdelávacie, kultúrno-spoločenské a kultúrne podujatia miestnej kultúry. Kultúrne podujatia predstavujú zároveň možnosť nadviazať nové kontakty a formy spolupráce, poskytujú priestor na propagáciu obce, vytvárajú podmienky pre realizovanie rôznych podnikateľských aktivít a stávajú sa tak súčasťou celkového ekonomického a turistického rozvoja v obci, v regióne. Vzhľadom na vysokú využiteľnosť objektov kultúrneho domu, je nevyhnutnou prioritou obce rekonštrukcia budovy za účelom skvalitnenia a zlepšenia podmienok pre kultúrny život v obci.

V súčasnosti sa začína spoločenský život obce revitalizovať, najmä vďaka folklórnej skupiny Radosník a vystúpeniam detí z MŠ. Mnohé kultúrne aktivity sa uskutočňujú miestnom kultúrnom dome.

Každý rok sa koná oslava MDD 1. júna, stretnutie so staršími občanmi - úcta k starším, Mikulášsky večierok pre deti, Deň obce, Športové dni a tiež môžeme vidieť pekné divadelné predstavenia.

Knižnica

Obecná knižnica založila čitateľský spolok. Počet knižných jednotiek k 30.06.2007 je 2585 ks a evidovaný počet čitateľov je 41.

V obci je možnosť pripojiť sa na DSL - linku, ako aj cez WIFI sieť na optickú linku vo V. Krtíši. Obyvatelia zo Seleštian sa nemôžu pripojiť na DSL – linku, ale WIFI internet už využívajú. Dostupnosť ku kvalitným informačným sieťam (internetizácia) je značne komplikovaná. V obci chýba prístup k internetu pre verejnosť, najmä pre záujmy školop povinnej mládeže. Pripojenosť domácností je však pomerne vysoká.

Knižnica je centrom kultúry, ponúka možnosti vzdelávania sa v obci. Z dôvodu rýchleho technického vývoja sveta by mal byť zabezpečený občanom prístup k počítaču a k internetu. Knižnicu najviac navštevuje školopovinná mládež, ktorá by ju mohla využiť na vypracovanie rôznych školských prác s cieľom rozvinutia vedomostnej a technickej stránky občanov, hlavne detí.

2.1.6. Analýza životného prostredia

Hlavným cieľom v starostlivosti o životné prostredie je zabezpečenie vysokej úrovne ochrany a tvorby životného prostredia, obmedzenie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie, podpora efektívneho využívania prírodných zdrojov a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry.

V mnohých obciach sa odpadové vody z domácností a z ostatných priemyselných a poľnohospodárskych objektov zhromažďujú v žumpách a septikoch, ktorých kvalita a vodonepriepustnosť je nedostatočná. Problémy sú v napojenosti na kanalizáciu, čistení odpadových vôd, nakladaní s odpadmi.

Na základe zákona o obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie obce pitnou vodou a zodpovedná za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. V súčasnom období dodávku pitnej vody zabezpečuje St. VaK, odkanalizovanie zabezpečuje obec

V obci je zavedený separovaný zber odpadu formou kuka nádob a kontajnerov, v budúcnosti obec plánuje rozšíriť tento systém zberu odpadu. Odvoz separovaného odpadu sa v obci realizuje od r. 2005 firmou TEDOS B.nad Bebravou. Zmesový komunálny odpad za rok 2007 je 46,6t. Plasty sú vyprodukované v množstve 2,2 t, sklo 2,9t a biologicky rozložiteľný odpad 7t.

Zámerom obce je pokračovať v separovanom zbere oddelených zložiek komunálneho opadu s jeho rozšírením o ďalšie recyklovateľné komodity s následným využitím ako druhej suroviny k docieleniu horeuvedených zámerov obce. Pre dočasné skladovanie vzniknutých vyseparovaných odpadov je potrebné dobudovať obecný zberný dvor, kompostovisko s mechanikou na zber a zneškodňovanie biologicky rozložiteľných odpadov kompostovaním. Biogické rozložiteľné odpady z domácností budú zhodnocované kompostovaním na obecnom kompostovisku.

Prínosom projektu bude zabezpečenie zlepšenia životného prostredia za účelom vytvorenia pevného základu trvalo udržateľného spoločenského a hospodárskeho rozvoja regiónu, zvýšenie kvality životných podmienok obyvateľstva. Cieľom projektu je zároveň zabezpečenie lepších podmienok pre kvalitu života obyvateľstva (i obyvateľov okolitých obcí) vytvorením separovaného zberného dvoru a kompostovísk. Súčasne je to dôležitý krok pri dobudovaní technickej infraštruktúry v obci.

Na území obce sa nenachádza skládka nebezpečného odpadu, ani skládka komunálneho odpadu. V súčasnosti je zriadený zberový dvor, prebieha výstavba obecného kompostoviska a v štádiu vyhodnocovania projektu je výstavba veľkokapacitnej kompostárne v lokalite Cirovky.

Prírodná rezervácia (PR) Seleštianska stráň

PR Seleštianska stráň bola vyhlásená z dôvodu zabezpečenia ochrany lokality xerothermnej vegetácie Ipeľskej kotliny s výskytom viacerých chránených a ohrozených druhov flóry a fauny. Pre PR Seleštianska stráň je ustanovený štvrtý stupeň ochrany. Územie sa rozprestiera v k. ú. Vrbovka, malá časť zasahuje i do k.ú. Obce Záhorce, celková výmera chráneného územia je 0,9388 ha.

Dôvodom územnej ochrany je ojedinelosť objektu v rámci Slovenska, kde vedľa seba sa vyskytujú jedince populácie ponikleca veľkokvetého a ponikleca lúčneho, českého.

V PR bola zistená aj prítomnosť viacerých významných elementov flóry Slovenska, akými sú: mechúrik stromovitý - druh chránený aj ohrozený, dvojradovec neskorý - zraniteľný a veľmi zraniteľný druh, vzácny taxón zvončeka veľkoklasého.

Z endemitov je možné spomenúť panónsky endemit sezel sivý. Rovnaký význam v ochrane územia má i faunistická zložka, v ktorej si z chránených druhov stavovcov zasluhujú pozornosť teplomilní zástupcovia hmyzu (modlivky) a plazov (jašterice). (Zdroj: Úrad životného prostredia, Veľký Krtíš)

Medzi hlavné ciele rozvoja na úseku starostlivosti o životné prostredie patrí:

- ❑ Zlepšenie technickej infraštruktúry regiónu
- ❑ Opatrenia na ochranu a tvorbu životného prostredia
- ❑ Obmedzenie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie

Zeleň v rôznych podobách je významným činiteľom krajinného obrazu i obrazu obce. Plní funkcie ekologické, estetické i psychohygienické – tieho sú mimoriadne dôležité pre rozvoj oddychovo-rekreačných funkcií. Z ekologického hľadiska by bolo potrebné zaviesť výsadbu verejnej zelene po obode dediny (plocha 0,5 ha). Úpravou verejných priestranstiev sa prispeje celkovo ku krajšiemu vzhľadu obce, obnoví sa malebnosť vidieckej krajiny a súčasne sa tým zvýšia opatrenia pre ochranu životného prostredia v obci.

2.2. Analýza realizovaných opatrení

Analýza realizovaných opatrení sa zameriava na kvantifikáciu a hodnotenie dopadov realizovaných opatrení financovaných z verejných zdrojov alokovaných na ostatné podporné politiky v oblasti globálnych cieľov, cieľov ekonomickej a sociálnej kohézie a hlavných cieľov politik EÚ.

Realizované investičné opatrenia obce

Rok realizácie	Názov opatrenia	Zdroje financií	Výsledky	Dopady
2002	Plynofikácia Záhoriec	MŽP SR	Skolaudovaná prevádzka 2002	Zníženie emisnej záťaže
2002-2006	ČOV a kanalizácia	MZP -Envirofond	V skúšovnej prevádzke	Zníženie emisnej záťaže
2002-2006	Vodovod Záhorce	ŠF ZP	Skolaudovaná prevádzka 2006	Zníženie emisnej záťaže

Obec sa zapojila v roku 2004 i do realizácie projektu – Stratégia rozvoja Spoločenstva obcí regiónu Poiplia, kde partnerom bolo Spoločenstvo obcí regiónu Poiplia, ktorého súčasťou je i obec Záhorce. V rámci tohoto projektu bola vypracovaná Stratégia rozvoja spoločenstva obcí regiónu Stredného Poiplia, ktorej strategickým cieľom je budovať partnerstvo obcí, občanov, podnikateľov a inštitúcií za účelom vytvorenia pracovných príležitostí a zabránenia odchodu ľudí z regiónu.

Obec v súčasnosti je zapojená do realizácie projektu v rámci LEADER, kde hlavným cieľom je

- zabezpečiť prípravu a budovanie miestnych a odborných kapacít na území 3 mikroregiónov okresu Veľký Krtíš prístupom Leader (MR Ipeľská dolina, MR Údolie Čebovského potoka, MR Veľký potok – Ipeľ)
- vypracovať I. etapu Integrovannej rozvojovej stratégie potrebnej k čerpaniu pomoci z Programu rozvoja vidieka na roky 2007-2013 z osi Os 4 – Prístup Leader
- príprava územia na vytvorenie Miestnej akčnej skupiny (MAS), ktorá sa bude uchádzať o finančnú podporu z Programu rozvoja vidieka
- zvýšiť schopnosť občanov, samospráv a podnikateľskej sféry úspešne sa uchádzať o zdroje z Programu rozvoja vidieka

Obecný úrad má dostatočné administratívne kapacity na realizáciu úloh stanovených v PHSR, z hľadiska zabezpečenia spôsobu riadenia a implementácie. Prostredníctvom získaných finančných prostriedkov sa podarilo obce čiastočne prispieť k zlepšeniu obecného majetku, nakoľko sa realizované aktivity týkali hlavne oblasti zlepšenia a skvalitnenia infraštruktúralnej vybavenosti obce. Tieto finančné prostriedky však neboli dostatočné na úplnú rekonštrukciu a modernizáciu celkového stavu majetku obce a ostatných plánovaných aktivít v oblasti rozvoja cestovného ruchu, kultúry, športu, životného prostredia a ostatných oblastí. Vzhľadom k tomu sa plánuje obec aktívne zapájať a využiť možnosti nového programovacieho obdobia na roky 2007 – 2013.

2.3. SWOT analýza

Z analýzy rozvojového hospodárskeho potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomiky obce je vypracovaná SWOT analýza:

- a). ľudské zdroje, ekonomika, doprava, infraštruktúra a telekomunikácie
- b). životné prostredie, poľnohospodárstvo a cestovný ruch

Východiskom pre SWOT analýzu sú výsledky realizovaného auditu zdrojov. Jej cieľom je zovšeobecnenie, zhrnutie a usporiadanie týchto výsledkov podľa silných a slabých stránok doterajšieho vývoja a podľa príležitostí a ohrození ďalšieho vývoja.

Silné stránky	Slabé stránky
Ľudské zdroje	Ľudské zdroje
<ul style="list-style-type: none"> • Veľký počet nekvalifikovaných pracovných síl • Vysoká ponuka pomerne lacnej pracovnej sily prevažne v robotníckych profesiách – časté sezónne práce v poľnohospodárstve • Dvojjazyčnosť obyvateľstva v prihraničnom regióne • Ľudová kultúra, tradície a remeslá (využitie pri rozvoji vidieckeho cestovného ruchu) • Aktivita a záujem mladých ľudí o kultúrne a športové aktivity (folklórna skupina, futbalové mužstvo, požiarnický zväz)	<ul style="list-style-type: none"> • Nezáujem o veci verejné • Vysoká miera nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti • Veľký úbytok kvalifikovaných síl (stredoškolské vzdelanie, VŠ, vyučenie) • Migrácia mladých ľudí z okresu za prácou • Malý záujem o prácu dlhodobo nezamestnaných • Nízka životná úroveň • Slabá kúpyschopnosť obyvateľstva • Dostatok nekvalifikovaných pracovných síl • Nedostatok vhodných bytov pre sociálne slabé vrstvy obyvateľov, starostlivosť o dôchodcov
Ekonomika	Ekonomika
<ul style="list-style-type: none"> • Vhodné prírodné, klimatické a kultúrne podmienky pre rozvoj cestovného ruchu • Vhodné podmienky pre vidiecku turistiku • Geografická poloha okresu (cezhraničná spolupráca) • Voľné výrobné priestory	<ul style="list-style-type: none"> • Slabá ekonomická vyspelosť • Roztrieštení podnikatelia (neorganizovanosť) • Chýba veľký zamestnávateľ (200-250 zam.) • Chýbajúci kapitál • Nedostatočné využitie alternatívnych zdrojov energie • Nedostatočné rozvinutie a propagácia vidieckeho turizmu
Doprava, infraštruktúra a telekomunikácie	Doprava, infraštruktúra a telekomunikácie
<ul style="list-style-type: none"> • Vhodné územie na dopravné koridory (Bratislava – Košice, Slovenské Ďarmoty – Zvolen – Bystrica) • Blízkosť medzinárodného letiska v Budapešti • Blízkosť hraničného priechodu Sl.Ďarmoty	<ul style="list-style-type: none"> • Nekvalitná a nedobudovaná dopravná a technická infraštruktúra • Miestne komunikácie sú v nevyhovujúcom stave • Úpadok kvality a kvantity verejnej dopravy v regióne

<i>Životné prostredie</i>	<i>Životné prostredie</i>
<ul style="list-style-type: none"> Krajinársky a prírodne hodnotné územie Množstvo zachovalých kultúrnych a historických pamiatok Prírodné, historické a kultúrne podmienky pre rozvoj cestovného ruchu-vidieckeho turizmu Čisté životné prostredie – ovzdušie Hraničná rieka Ipeľ 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatok kvalitnej pitnej vody Znečistené povrchové vody Absencia kanalizácie a ČOV Slabá uvedomelosť v separovaní odpadov, Absencia kompostovania biologických odpadov Existencia divokých skládok Estetický vzhľad verejných priestranstiev
<i>Poľnohospodárstvo</i>	<i>Poľnohospodárstvo</i>
<ul style="list-style-type: none"> Podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva - vysoký podiel poľnohosp. pôdy Podmienky pre pestovanie energetických plodín Podmienky pre rozvoj agroturistiky a vidieckeho turizmu Poľovníctvo 	<ul style="list-style-type: none"> Diverzifikácia poľnohospodárstva, hlavne v zimnom období (sezónny charakter pracovných príležitostí) Roztrieštenosť pozemkového vlastníctva a nedostatočne rozvinutý trh s pôdou Nízka konkurencieschopnosť v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry
<i>Cestovný ruch</i>	<i>Cestovný ruch</i>
<ul style="list-style-type: none"> Prírodné danosti vidieckeho prostredia Geografická poloha okresu (cezhraničná spolupráca s MR) Podmienky pre rozvoj agroturistiky Aktivita a záujem mladých ľudí o kultúrne a športové aktivity (futbalové mužstvo, požiarnický zväz, folklórna skupiny) 	<ul style="list-style-type: none"> Slabý destinačný marketing v oblasti cestovného ruchu, cezhraničnej spolupráce Ťažká dostupnosť územia-nekvalitná dopravná infraštruktúra Chýbajúce atraktivity CR v regióne Nedobudovaná infraštruktúra v oblasti CR nevybudované cyklistické trasy, športový areál
<i>Príležitosti</i>	<i>Hrozby</i>
<ul style="list-style-type: none"> Finančné zdroje EÚ, SR, VÚC Nové programovacie obdobie 2007-2013 Príchod investorov Alternatívne pôdohospodárstvo Obnova hraničných mostov do Maďarska (rozvoj cestovného ruchu, podnikania, cezhraničná spolupráca, nákladná doprava, cykloturistika) Rozvoj kultúrno-spoločenských aktivít, imoškolská práca s mládežou Starostlivosť o sociálne slabšie skupiny obyvateľstva Ochrana životného prostredia povodia rieky Ipeľ, zavedenie ekologických zásahov Obecné budovy, ktoré nie sú využívané Zachovalé prírodné prostredie V spolupráci s blízkymi obcami možnosti celoročnej ponuky atraktivít v cestovnom ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> Nestabilná a často sa meniaci legislatíva Pokračujúce neriešenie disparít zaostávajúcich regiónov Pokračujúci nepriaznivý demografický vývoj Pokračujúca slabá kúpyschopnosť obyvateľstva – stagnácia malých podnikateľov v oblasti obchodu a služieb Sťahovanie inštitúcií z okresu Vysoký počet neschválených projektov, zdĺhavý hodnotiaci proces, chýbajúca spätná väzba Nedobudovanie infraštruktúry Nedostatok vhodných priestorov pre voľnočasové aktivity detí a mládeže Nedostatok financií pre údržbu a starostlivosť o pamiatky Absencia železničnej siete okresu V. Krtíš

Obec katastrálnym územím patrí do oblasti Stredného Poipia. Táto oblasť je trvale poznačená nepriaznivou demografickou štruktúrou, prudkým nárastom agrárnej a lesnej nezamestnanosti, zníženou tvorbou nových pracovných miest, reálnych príjmov, nedostatočne rozvinutými možnosťami prístupu k novým technológiám (internet, chýbajúce informačné a poradenské centrá), nedostatočnou dopravnou dostupnosťou, neefektívnou komunikáciou a koordináciou aktivít bez aktívneho zapájania občanov vidieka.

Na základe uvedených nedostatkov je preto potrebné urýchlene vyriešiť a skvalitniť rozvoj vidieckeho priestoru a s využitím jeho dostupného potenciálu (prírodný, kultúrny, ekonomický, sociálny...) vytvoriť jeden prosperujúci, atraktívny, kultúrny, integrovaný, podporovaný funkčnou infraštruktúrou a dostupnou občianskou vybavenosťou, harmonický celok.

2.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Kľúčové disparity:

- nedobudovaná infaštruktúra
- nedostatočne využitý prírodný potenciál
- absencia marketingu cestovného ruchu mimo nadregionálneho záujmu
- slabá propagácia obce s jej impozantnosťami
- slabá ponuka služieb – absencia ubytovacích zariadení, reštauračných zariadení
- nedostatok finančných zdrojov na rozvoj vidieckeho cestovného ruchu
- prírastok ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa premieta do nárastu nezamestnanosti
- nízky stupeň kvalifikačnej mobility pracovnej sily
- vyššia dynamika rastu ponuky práce

Hlavné faktory rozvoja:

- skvalitnenie a modernizovanie infraštruktúry
- zhodnotenie a propagácia atraktivít obce a lepšie využívanie danosti územia
- zvýšenie ponuky služieb cestovného ruchu
- efektívnejšie využívanie možnosti poľnohospodárstva
- rozvoj v odvetviach obchodu, služieb, turizmu, rekreácie
- rozvoj cezhraničnej spolupráce
- zvýšenie miery zamestnanosti
- zvýšenie kvalifikačnej úrovne pracovnej sily
- zvýšenie ponuky práce
- dostatočný počet zariadení a inštitúcií ďalšieho vzdelávania
- nepoškodené životné prostredie

3. Rozvojová stratégia

3.1. Ciele a priority

Strategická časť PHSR obce Záhorce na roky 2007 – 2013

**Strategickým cieľom
je zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj a zvýšiť
konkurencieschopnosť obce Záhorce prostredníctvom zlepšenia
ekonomických a sociálnych podmienok obyvateľstva, zvýšením
atraktivity obce a ochranou životného prostredia.**

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov.

Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. V oblasti vybavenia územia technickou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na dobudovanie a rekonštrukciu komplexnej infraštruktúry v oblastiach ako technická, sociálna a infraštruktúra cestovného ruchu a kultúry. Okrem zlepšenia infraštruktúry obce sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti, sociálnych služieb, kultúry a cestovného ruchu. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie kvality technickej infraštruktúry v oblasti ŽP a na ochranu a tvorbu životného prostredia.

PRIORITY

<p>Priorita č. 1. dobudovanie a rekonštrukcia infraštruktúry</p>	<p>Prostredníctvom realizácie prípravy technických podmienok a rekonštrukciou infraštruktúry pre stabilizáciu a rozvoj technickej, sociálnej a kultúrnej infraštruktúry, vrátane majetkového vysporiadania pozemkov a objektov, investícií do dopravnej a modernejšej informačnej infraštruktúry pre efektívne zapojenie miestnych občanov do aktívneho spoločenského života vytvoriť energetické zázemie obce a tým prilákať a stabilizovať podnikateľské prostredie v obci.</p>
<p>Priorita č. 2. rozvoj ľudských zdrojov</p>	<p>Rozvoj ľudských zdrojov sa dotýka sociálnej infraštruktúry obce, internetizácie a zamestnanosti. V širšom slova zmysle pod týmto termínom rozumieme aj ponuku možností vzdelávania, kultúrneho, športového a spoločenského vyžitia a tiež príležitosti k sebarealizácii. Priorita je zameraná i na zvyšovanie zamestnanosti a znižovanie nezamestnanosti hlavne pre mladých ľudí, staršie osoby, dlhodobo nezamestnaných, na aktualizáciu a získanie nových zručností. Snahou obce je tiež vytvoriť podmienky pre rozvoj informatizácie a tým prístup občanov k novým informáciám. V rámci sociálnej oblasti je to zabezpečenie súladu potrieb občanov so základnými podmienkami, ktoré obec môže ponúkať na uspokojenie ich primárnych a sekundárnych potrieb a tým súčasne vytvárať priaznivé sociálne podmienky pre sociálne odkázaných ľudí a zabezpečiť dôstojný život v primeranom sociálnom prostredí.</p>
<p>Priorita č. 3. ekonomický rozvoj</p>	<p>Ekonomický potenciál daného regiónu predstavuje spolupôsobenie v regióne sa nachádzajúcich ľudských zdrojov, kapitálu a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Je rozhodujúcim faktorom rozvojových možností regiónu a determinantom životnej úrovne jeho obyvateľstva. Aktivizácia, resp. využitie ekonomického potenciálu regiónu závisí od viacerých faktorov. Okrem dopytu sú to predovšetkým ekonomicko-technické parametre výrobných zariadení alokovaných v regióne, konkurencieschopnosť ich potenciálnej produkcie, kvalita a dostupnosť pracovnej sily a pod. Úroveň tohto potenciálu a stupeň jeho využitia sa priamo odzrkadľuje v ekonomickej výkonnosti regiónu. Cestovný ruch môže byť v budúcnosti významným rozvojovým zdrojom pre obec. Odvetvia cestovného ruchu, hlavne vidiecky turizmus a agroturistika, budú integrálnou súčasťou miestnej ekonomiky a ich rozvoj bude založený na aktívnej ponuke prírodného a kultúrno-historického potenciálu obce a regiónu pri rozširovaní a skvalitňovaní obchodu a služieb. Cieľom obce je rozšíriť a vytvoriť podmienky pre vidiecku turistiku a agroturistiku so základnými službami, vrátane možnosti cykloturistiky.</p>
<p>Priorita č. 4. podpora ochrany životného prostredia</p>	<p>Obec bude vytvárať predpoklady pre zníženie negatívnych dopadov a vplyvov na životné prostredie s dôrazom na jeho ochranu ako i využitia najnovších technológií v oblasti úspor energií a ich ekologickej výroby.</p>

3.2. Opatrenia a aktivity

V nasledovnej tabuľke uvádzame jednotlivé priority a súčasne i opatrenia a aktivity, ktoré slúžia na dosiahnutie stanovených priorít obce:

STROM PRIORÍT A PLÁNOVANÝCH AKTIVÍT OBCE			
PRIORITA Č. 1 DOBUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY	PRIORITA Č. 2 ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV	PRIORITA Č. 3 EKONOMICKÝ ROZVOJ	PRIORITA Č. 4 PODPORA OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
↓	↓	↓	↓
OPATRENIA A AKTIVITY OBCE			
Opatrenie č. 1.1. Technická infraštruktúra	Opatrenie č. 2.1. Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily a znižovanie nezamestnanosti v obci	Opatrenie č. 3.1. Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb	Opatrenie č. 4.1. Zlepšenie kvality infraštruktúry
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Riešenie problému nezamestnanosti ponukou nových pracovných príležitostí,	Podpora vzniku nových podnikov a stabilizovanie existujúcich podnikov	Dostavba ČOV Záhorce
Vybudovanie chodníkov po Krtíšskej ulici			Domové ČOV a reaktor do časti Selešťany
Vytvorenie spojovacej cesty Vrbovka - Selešťany			
Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu	Spolupráca s agentúrami podporujúcimi zamestnávanie pri poskytovaní práce pre nezamestnaných	Podpora malých a stredných podnikateľov, ktorí využívajú domáce suroviny	Vodovod Selešťany
Zateplenie a rekonštrukcia kultúrneho domu			Modernizácia kanalizácie
Plynifikácia domu smútku	Vzdelávanie obyvateľov v oblasti PC, cestovného ruchu, podnikania, ŽP	Podnikateľské vzdelávanie zamerané na poľnohospodárstvo a agroturizmus	Obecné kompostovisko
			Obecný zberný dvor SE+ZA
Opatrenie č. 1. 2. Sociálna infraštruktúra, cestovný ruch a kultúrna infraštruktúra	Opatrenie č. 2. 2. Rozvoj sociálneho prostredia	Opatrenie č. 3. 2. Rozvoj vidieckeho turizmu, kultúry a zachovanie a oživenie tradícií a zvykov	Opatrenie č. 4. 2. Ochrana a tvorba životného prostredia
Vybudovanie detského ihriska	Zriadenie ordinácie lekára	Oživenie turizmu spropagovaním miestnych a okolitých impozantností	Úprava a údržba verejných priestranstiev
Oprava strechy šatní FK			
Vybudovanie amfiteátra s javiskom	Výstavba nájomných bytov	Cezhraničná spolupráca v oblasti kultúry	Komplexné úpravy obecného parku
Rekonštrukcia strechy budovy pre viacúčelové využívanie	Sociálna starostlivosť o obyvateľov	Oživenie tradícií, podpora činnosti folklornej skupiny „Radosník“	Vybudovanie lávky cez potok
Nadstavba nad kuchyňu KD – premiestnenie knižnice			

3.3. Opis rozvojovej stratégie

Opis rozvojovej stratégie vychádza zo strategických prístupov predstaviteľov obce k rozvoju obce a udáva náčrt spôsobu realizácie globálneho cieľa. Venuje pozornosť nadväznostiam strategických cieľov na programové dokumenty na úrovni samosprávneho kraja a na príslušné strategické a programové dokumenty na národnej úrovni a ich súladu s politikami, ktoré sa týkajú rozvoja obce.

Medzi záujmy obce patrí zlepšenie kvality života svojich občanov, budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry, zvyšovať rozmanitosť krajiny, ako aj kultúrneho dedičstva z hľadiska trvaloudržiateľného rozvoja vidieka, prezentácia obce z hľadiska rozvoja oblasti cestovného ruchu. Obec Záhorce si stanovila konkrétne aktivity - akčné plány, ktoré predstavujú súbor konkrétnych projektov a aktivít smerujúcich k naplneniu nosnej vízie a rozvojových cieľov obce.

Dôležitou súčasťou implementačnej časti je **akčný plán**. Je to krátkodobý plán, ktorý definuje prvé kroky pri plnení PHSR obce s ohľadom na jej momentálne finančné, personálne a technické kapacity a naliehavosť navrhnutých aktivít. Ide preto o akýsi doplnok k PHSR, ktorý je vhodný podľa potreby obce každoročne aktualizovať. Jeho plnenie bude zabezpečovať stanovená Komisia pre PHSR s vytvorenými pracovnými skupinami.

Akčný plán musí byť:

- reálny - má naplánované reálne projekty, má reálne odhadnuté náklady a potrebné časové rozpätie na realizáciu,
- konkrétny – pripravený na 3-5 rokov a konkretizovaný
- flexibilný – akčný plán nie je nemenný. Musí byť možné ho dopĺňať, vymieňať jednotlivé časti, musí byť transparentný – vyvesený na verejnom mieste, kde k tomu ľudia majú prístup a môžu ho kontrolovať a dopĺňať pod vplyvom rôznych objektívnych a subjektívnych zmien.
- vyjadruje spoločný postup – zúčastnené strany vyjadrujú spoločný postup, zdieľanie zodpovednosti, informácií a finančných prostriedkov veľmi prehľadným spôsobom,
- monitorovateľný a hodnotiteľný – monitorovanie základných ukazovateľov a ich kvalitatívnych a kvantitatívnych znakov je základná podmienka plánu a jeho projektov. Po čase je nutné merať a hodnotiť dopad plánu na dané územie so zameraním na jeho rozvoj, stagnáciu, prípadne úpadok. Je možné merať aj zmeny oproti stavu, keby plán nefungoval, nebol by realizovaný – aký by bol stav.

Úplná verzia akčných plánov obsahuje popis daného projektu/aktivity, odôvodnenie jeho prínosu pre obec a pre splnenie jedného alebo viacerých strategických cieľov, určenie garanta projektu, termín realizácie, spôsob financovania a postup realizácie. Konkrétne akčné plány tvoria prílohu tohto dokumentu. Akčné plány boli tvorené v pracovných skupinách, ktoré boli zostavené na základe Výboru pre PHSR a doplnené ďalšími jednotlivcami so skúsenosťami alebo kompetenciami v daných oblastiach. Realizácia jednotlivých akčných plánov bude viesť k zlepšeniu vo vybraných oblastiach, ktoré Výbor pre PHSR vybral ako najdôležitejšie pre budúcnosť obce.

Merateľné zdroje – indikátory sú uvedené vo finálnom pláne a sú potrebné pre monitoring. Monitorovanie základných ukazovateľov a ich kvalitatívnych a kvantitatívnych znakov je základná podmienka plánu a jeho projektov. Po čase je nutné merať a hodnotiť dopad plánu na dané územie so zameraním na jeho rozvoj, stagnáciu, prípadne úpadok. Je možné merať aj zmeny oproti stavu, keby plán nefungoval, nebol by realizovaný – aký by bol stav. Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

4. Finančný plán

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja kraja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Vychádzajúc zo zadaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných projektových zámerov v režii samosprávy bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, určuje predpokladané potrebné finančné prostriedky a časový plán uskutočnenia jednotlivých aktivít.

Rozdelenie financií na programovacie obdobie, priority a opatrenia

FINANČNÝ AKČNÝ PLÁN					
Priorita-opatrenia	Plánovaná aktivita	Zdroj financovania	Finančný plán v EUR	Časový plán	Merateľné zdroje - indikátory
PRIORITA Č. 1.					
Op. 1.1.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	NSPRV SR, štátne zdroje, obec	80 000	2007-2013	počet km miestnych komunikácií
	Vytvorenie spojovacej cesty Vrbovka-Selešany	Štátne fondy, VUC, rozpočet obce	130 000	2007-2013	počet km chodníka Počet km cesty
	Rekonštrukcia a modern. Verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu	MF SR, VUC, rozpočet obce	2 500	2007-2013	počet rekonštruovaného VO, MR %zníženia prevádz.nákladov
	Zateplenie a rekonštrukcia kultúrneho domu	NSPRV SR, štátne zdroje, obec	50 000	2007-2013	%zníženia prevádz.nákladov objem preinvestovaných SK
	Vybudovanie chodníka po Krtíšskej ulici	NSPRV SR, štátne zdroje, obec, VUC	30 000	2007-2013	Počet km chodníka
	Plynofikácia domu smútku v Záhrociach	štátne zdroje, obec, VUC	1 500	2007-2013	% zníženia prev.nákladov
Op. 1.2.	Vybudovanie detského ihriska	Štátne zdroje, VUC, rozpočet obce	2 500	2007-2013	Počet detí, ktoré využívajú detské ihrisko
	Vybudovanie amfiteátra s javiskom	Štátne zdroje, VUC, rozpočet obce	6 000	2007-2013	%využitelnosti počas roka počet usporiadaných akcií
	Rekonštr. strechy dielní pre viacúčelové využívanie	NSPRV SR, štátne zdroje, obec	95 000	2007-2013	počet novovytvorených pracovných miest objem preinvestovaných SK
	Oprava strechy šatní FK	VZN, štátne zdroje, rozpočet obce	2 000	2008	M ² opranenej strechy
	Nadstavba nad kuchyňu KD – premiestnenie knižnice	štátne zdroje, obec, VUC	6 000	2007-2013	Počet novovytvorených miestností objem preinvestovaných Sk

FINANČNÝ AKČNÝ PLÁN					
Priorita-opatrenia	Plánovaná aktivita	Zdroj financovania	Finančný plán v EUR	Časový plán	Merateľné zdroje - indikátory
PRIORITA Č. 2.					
Op. 2.1.	Spolupráca s agentúrami podporujúcimi zamestnávanie pri poskytovaní práce pre nezamestnaných	Štátne zdroje, obec, VUC	1000	2007-2013	Počet konzultácií počet odborných stretnutí počet pracovných ponúk
	Vzdelávanie obyvateľov v oblasti PC, cestovného ruchu, podnikania, ŽP	Štátne zdroje, rozpočet obce	2500	2007-2013	Počet školení počet účastníkov
Op.2.2.	Zriadenie ordinácie lekára	Štátne zdroje, rozpočet obce	5 000	2007-2013	% využívania poskytovaných služieb
	Výstavba nájomných bytov	Štátne zdroje, rozpočet obce	100 000	2007-2013	Počet nových bytov
	Sociálna starostlivosť o obyvateľov	Štátne zdroje, rozpočet obce	5 000	2007-2013	% využívania služieb počet zapojených obyv.

FINANČNÝ AKČNÝ PLÁN					
Priorita-opatrenia	Plánovaná aktivita	Zdroj financovania	Finančný plán v EUR	Časový plán	Merateľné zdroje - indikátory
PRIORITA Č. 3.					
Op. 3.1.	Podnikateľské vzdelávanie za merané na agroturizmus a poľnohospodárstvo	Štátne zdroje, rozpočet obce	1 500	2008-2013	Počet školení počet účastníkov
Op. 3.2.	Oživenie turizmu spropagovaním miestnych okolitých impozantností	Štátne zdroje, rozpočet obce	6 500	2007-2013	Počet publikácií počet informačných letákov počet prezentácií počet konferencií
	Cezhraničná spolupráca v oblasti kultúry	OP Cezhraničná spolupráca Maďarsko-Slovensko	2 500	2007-2013	Počet medzinárodných partnerstiev, aktivít počet podaných projektov
	Oživenie tradícií, podpora činnosti folklornej skupiny Radosník	Štátne fondy, rozpočet obce	2 500	2007-2013	Počet nových členov počet nových predstavení počet vystúpení

FINANČNÝ AKČNÝ PLÁN					
Priorita- opatrenia	Plánovaná aktivita	Zdroj financovania	Finanč- ný plán v EUR	Časový plán	Merateľné zdroje - indikátory
PRIORITA Č. 4.					
Op. 4.1.	Dostavba ČOV Záhorce	NSPRV SR, štátne zdroje, obec	12 500	2007- 2013	počet napojených domácností,
	Domové ČOV a reaktor do časti Selešťany	NSPRV SR, štátne zdroje, obec	50 000	2007- 2013	počet napojených domácností, výstavba ČOV
	Vodovod Selešťany	NSPRV SR, štátne zdroje, obec	13 000	2007- 2013	M novovybudovanej vodovodnej siete počet napojených domácností,
	Modernizácia kanalizácie Záhorce	NSPRV SR, štátne zdroje, obec	9 375	2007- 2013	M rekonštruovanej a modernizovanej kanalizačnej siete
	Obecné kompostovisko	MŽP SR, rozpočet obce	3 300	2007- 2013	množstvo odpadov v obci, využívanie kompostu
	Obecný zberný dvor ZA a SE	MŽP SR, Recykl.fond,	3 000	2007- 2013	množstvo odpadov v obci, druhotné využívanie separovaných surovín
Op. 4.2.	Úprava a údržba verejných priestranstiev	Štátne fondy, rozpočet obce	4 500	2007- 2013	M ² upravených a udržiavaných verejných priestranstiev
	Komplexné úpravy obecného parku	Štátne fondy, rozpočet obce	5 500	2007- 2013	M ² upravených plôch
	Vybudovanie lávky cez potok	Štátne fondy, rozpočet obce	1 500	2007- 2013	M ² vybudovanej lávky počet chodcov

5. Zabezpečenie realizácie

Po schválení PHSR nastáva vlastná realizácia PHSR, jeho opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHSR predpokladá určité finančné a inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.

5.1. Finančné zabezpečenie PHSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- dotácie VUC
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

5.2. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie

Nevyhnutnou podmienkou plnenia programu je inštitucionálne a organizačné zabezpečenie jeho realizácie. Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy.

Na tento účel budú zriadené nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

1. Komisia pre PHSR

2. Pracovné skupiny

3. Vlastní zamestnanci

Medzi tvorbou strategického plánu a jeho realizáciou je zásadný rozdiel. Príprava strategického plánu je kreatívnym procesom, ktorý vyžaduje zapojenie čo najširšieho okruhu občanov s potrebnými znalosťami a skúsenosťami a s rozdielnymi pohľadmi na budúcnosť mesta. Na druhej strane zaistenie realizácie plánu je manažérskou úlohou, ktorá vyžaduje podrobný dohľad nad aktivitami mnohých jednotlivcov, súkromných aj verejných organizácií. Na tieto účely je treba vybrať menšiu skupinu dobre organizovaných jednotlivcov, ktorí sú odhodlaní realizáciu plánu presadiť a zaistiť.

Touto skupinou bude Komisia pre PHSR. Táto komisia by mala mať takú veľkosť, aby bola dostatočne operatívna a mali by v nej byť zastúpené všetky dôležité osoby z verejného aj súkromného sektora, ktoré sa podieľali na tvorbe Strategického plánu.

Riadenie realizácie bude mať dve zložky – (a) vedúcu, ktorá bude predstavovať vôľu na uskutočnenie zmien, bude prijímať rozhodnutia a ukladať úlohy; (b) výkonnú, ktorá bude tieto úlohy plniť. Postup pri implementácii PHSR obce:

- Komisia bude zložená zo starostu obce a iných relevantných členov, subjektov a samotných zamestnancov. Úlohou výboru bude v intervale minimálne jeden krát do roka, v spolupráci s pracovnými skupinami spracovať a predložiť Správu o realizácii PHSR a stav finančného čerpania prostriedkov, plán na ďalšie obdobie a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHSR. Správy budú predkladané na zasadnutiach obecného zastupiteľstva, ktorého úlohou bude vyjadrenie stanoviska a prihliadať na potreby PHSR pri schvaľovaní ročných rozpočtov.
- Pracovné skupiny budú pozostávať zo samostatných zamestnancov a iných relevantných členov, subjektov v rámci jednotlivých oblastí, ktoré sledujú stanovené priority a aktivity uvádzané v PHSR. Spracovávajú Správu o realizácii PHSR a predkladajú spolu s Výborom pre PHSR.
- Obecné zastupiteľstvo zhodnotí správu, jeho úlohou bude vyjadrenie stanoviska a prihládanie na potreby PHSR pri schvaľovaní ročných rozpočtov. Komisia pre PHSR bude následne zaisťovať zložku riadenia, bude uskutočňovať pravidelný dohľad nad plnením jednotlivých akčných plánov a bude navrhovať opatrenia v prípade, ak sa zmenia podmienky a niektoré ciele už nebudú aktuálne alebo nebudú môcť byť splnené.

- Jednotlivé úlohy plánu budú plnené pomocou bežných postupov a procedúr obecného úradu v Záhorciach, pričom rozhodujúcim pre úspech bude monitorovanie a koordinácia týchto úloh uskutočňovaná určenými pracovnými skupinami.
- Komisia pre PHSR a pracovné skupiny by sa mali schádzať pravidelne, spočiatku minimálne raz za mesiac, neskôr štvrťročne, aby reagovali na aktuálnu situáciu. Mali by podávať najmenej 1 krát za rok správu o stave realizácie cieľov plánu obecnému zastupiteľstvu, aby bolo zaistené, že všetky ciele budú splnené včas. Na svojom prvom jednaní by Komisia pre PHSR mala prideliť zodpovednosť za monitorovanie jednotlivých cieľov všetkých akčných plánov svojim jednotlivým pracovným skupinám a ich členom.
- Doporučuje sa, aby bola s plánom zoznámená čo možno najširšia verejnosť vrátane vysvetlenia, že sa dosiahol konsenzus predstaviteľov verejného a súkromného sektora v obci. Publikovaním rozhodujúcich častí Strategického plánu (zámery a ciele) na obecnom úrade a vytvorením internetovej prezentácie získa plán podporu a možnosť participácie ďalších občanov, inštitúcií a podnikov v obci.

Oblasť inštitucionálnej podpory:

1. Regionálna úroveň

Integrovaná sieť regionálnych rozvojových agentúr (IS RRA) vznikla spojením jednotlivých agentúr do súčinného celku. Cieľom siete je efektívna spoluúčasť na tvorbe koncepcií a stratégií regionálneho rozvoja, na programovaní, projektovaní a realizácii rozvojových aktivít, na tvorbe legislatívy v oblasti regionálneho rozvoja a spoluvytvárať podmienky na komplexné riešenie trvaloudržateľného rozvoja regiónov Slovenska spolu s ostatnými aktérmi regionálneho rozvoja na Slovensku.

IS RRA vytvára priestor na spoluprácu odborníkov, zastúpených v jednotlivých členských agentúrach s rôznou profiláciou činností tak, aby mohli medzi sebou kooperovať, poskytovať dôležité informácie a služby, efektívne využívať odborný a vedecký potenciál, ktorý majú v regionálnych podmienkach k dispozícii. Zabezpečuje sa tak synergický efekt na regionálnej aj nadregionálnej úrovni, zároveň sa podstatne znižujú náklady na dosiahnutie cieľov a poslania IS RRA a zvyšuje sa účinnosť práce jednotlivých RRA pri plnení stanovených úloh v oblasti regionálneho rozvoja.

V súčasnosti IS RRA združuje 45 regionálnych rozvojových agentúr. Na území Veľkokrtíšskeho regiónu má pôsobnosť Regionálna rozvojová agentúra pre rozvoj regiónu Stredného Poiplia. **Hlavným cieľom** združenia je pomáhať rozvíjať región, prispieť k zlepšeniu sociálno-ekonomického rozvoja regiónu Stredného Poiplia, podporiť ekonomickú aktivizáciu a realizáciu rozvojových programov.

2. Krajská úroveň

Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK) má na výkon kompetencií v oblasti regionálneho rozvoja zriadený odbor regionálneho rozvoja, v rámci ktorého pôsobia referáty analýz, prognóz a programov regionálneho rozvoja, referát manažmentu a cestovného ruchu, referát územného plánovania.

Za účelom podpory rozvoja regiónov a ich ekonomického oživenia sú na Slovensku vytvorené odborné inštitúcie, ktoré sa zaoberajú regionálnym rozvojom. Keďže ide o pomerne značný počet inštitúcií so širokým záberom činností, v tejto časti sú uvedené len niektoré z nich. Môžeme sem zahrnúť napríklad: ARVI - Agentúra pre rozvoj vidieka, NARMSP - Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania, Podnikateľské inovačné centrá (BIC) a Regionálne poradenské a informačné centra (RPIC), SARIO - Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu, SOPK - Slovenská obchodná a priemyselná komora, Integrovaná sieť regionálnych rozvojových agentúr SR, CVNO - Centrum vzdelávania neziskových organizácií, VOKA – Vidiecka organizácia pre komunitné aktivity a iné. Bližšie informácie je možné získať na internetových stránkach.

3. Národná úroveň

V súvislosti s transponovaním celej potrebnej legislatívy Európskej únie do práva Slovenskej republiky sa stáva kľúčovou otázkou schopnosť garantovať implementáciu *acquis communautaire* a jej vymáhateľnosť. Je preto potrebné posilniť administratívne kapacity v oblasti regionálneho rozvoja s cieľom efektívne využívať programy zo štrukturálnych fondov EÚ. Regionálny rozvoj je od 1.12.1999 v kompetencii Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Ministerstvo spolupracuje s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy. V roku 1999 bol zriadený orgán pre všeobecnú koordináciu regionálneho rozvoja - Rada vlády SR pre regionálnu politiku (v súčasnosti Rada vlády SR pre regionálnu politiku a dohľad nad štrukturálnymi operáciami) pod vedením podpredsedu vlády SR pre ľudské a menšinové práva a regionálny rozvoj. Medziministerské prepojenie je zabezpečené prostredníctvom Výboru pre štrukturálne fondy EÚ a Kohézny fond, ktorého úlohou je zabezpečovať využívanie týchto fondov v SR a koordinovať proces tvorby Národného rozvojového plánu a Stratégie SR pre KF na roky 2007 - 2013. Výbor nadväzuje na aktivity a úlohy Pripravného výboru pre štrukturálne fondy EÚ a je tiež zodpovedný za koordináciu úloh jednotlivých rezortov v procese čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov.

Programovacie obdobie 2007 - 2013

Podľa **Národného strategického referenčného rámca /NSRR/** sa v programovacom období 2007 – 2013 bude vychádzať zo získaných skúseností v strategickom plánovaní štrukturálnych fondov v predchádzajúcom programovacom období. Z celkového pohľadu možno predpokladať, že sa SR priblíži k EÚ. Napriek pokroku v poslednej dobe z pohľadu úrovne celkovej konvergencie Slovensko zaostáva za krajinami EÚ – v ekonomickej výkonnosti, kvalite ekonomického rastu. Rozdiely sú ešte výraznejšie medzi jednotlivými regiónmi SR. V nadväznosti na programovacie obdobie 2004-2006 je potrebné sa sústrediť na zvyšovanie ekonomickej výkonnosti, potrebné sa zamerať na trvalú udržateľnosť rozvoja.

V programovacom období 2007 – 2013 pre realizáciu rozvojových aktivít obecných samospráv, budú dostupné zdroje financovania z EÚ na základe schváleného Národného strategického referenčného rámca SR pre obce, ktoré patria do inovačných a kohéznych pólův rastu. Obce nezaradené do pólův rastu môžu byť podporené z Programu rozvoja vidieka na základe **Strategického plánu rozvoja vidieka**.

Z hľadiska národných východísk regionálneho priemetu stratégie NSRR je pre SR dôležitý fakt, že disponuje rovnomerne rozvinutým systémom centier osídlenia, kde sa okolo najvýznamnejších centier vytvorili polarizované a aglomerizované územia, tzv. ťažiská osídlenia. Tieto mestá a ich aglomerácie môžu plniť úlohy tzv. „**motorov rozvoja**“, alebo inými slovami **pólův rastu** jednotlivých území. Výber jednotlivých zaradených obcí bol založený na úvahe, aby kohéznymi pólmi rastu boli tie obce, pri ktorých je najlepší predpoklad vyššej efektívnosti využitia finančných prostriedkov vložených do rozvoja lokálnej infraštruktúry v dlhodobějších časových horizontoch. Tento predpoklad lepšie spĺňajú tie obce v rámci ktorých sa už v súčasnosti nachádzajú zariadenia vyššie uvedenej infraštruktúry, majú určitú minimálnu veľkosť a súčasne z hľadiska polohových faktorov vyhovujú požadovanej dostupnosti voči okolitým obciam. **Obec Záhorce** nie je zaradená ani medzi kohézne ani inovačné póly rastu v Banskobystrickom samosprávnom kraji.

Národný strategický plán rozvoja vidieka pre obdobie 2007-2013

Na základe SWOT analýzy súčasného stavu, vyplývajúcich rozvojových potrieb, zosúladienia s národnými politikami a politikami EÚ je štruktúra Programu rozvoja vidieka SR nasledovná:

Globálny cieľ: Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva a zlepšiť životné prostredie zavádzaním vhodných poľnohospodárskych a lesníckych postupov a kvalitu života na vidieku s dôrazom na trvalo udržateľný rozvoj

Strategický rámec rozvoja vidieka SR odráža celkové smerovanie podpory rozvoja vidieka SR. Spolu s modernizáciou, inováciou a podporou vzdelanosti je dôraz kladený aj na ochranu životného prostredia a biodiverzity vidieka pri udržateľnej využiteľnosti jeho zdrojov a tiež aktivít, ktoré prispievajú k znižovaniu regionálnych rozdielov vidieka na Slovensku.

Stratégia rozvoja vidieka je postavená na štyroch osiach, pričom pre každú os je stanovená priorita:

- **OS 1:** Zlepšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

Priorita: Podpora produktívneho poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a spracovateľského priemyslu vo väzbe na modernizáciu, inovácie a reštrukturalizáciu a odovzdávanie vedomostí v rámci agropotravinárskeho a lesného hospodárstva

- **OS 2:** Zlepšenie životného prostredia a krajiny

Priorita: Ochrana a zlepšenie životného prostredia na vidieku - zachovanie biodiverzity, kvality vôd, pôd a zmiernenie klimatických zmien

- **OS 3:** Kvalita života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckeho hospodárstva

Priorita: Vytváranie pracovných príležitostí a podpora ekonomických aktivít na vidieku

- **OS 4:** Stratégia pre LEADER

Priorita: Zlepšovanie správy / manažmentu / a riadenia a mobilizácia rozvojového potenciálu vo vidieckych oblastiach.

Dôraz je kladený na:

zlepšenie konkurencieschopnosti agropotravinárskeho a lesného sektora prostredníctvom zvyšovania efektívnosti a kvality výroby so zachovaním princípov udržateľného rozvoja a princípov ekologizácie hospodárenia na vidieku;

zlepšenie stavu životného prostredia a krajiny zavedením vhodných poľnohospodárskych a lesohospodárskych postupov;

skvalitnenie života vo vidieckych oblastiach a diverzifikáciu vidieckeho hospodárstva v rámci vytvárania nových pracovných príležitostí, vzdelávania a obnovy a rozvoja obcí, čo prispeje k zníženiu regionálnych rozdielov vidieka na Slovensku.

5.3. Monitorovanie a hodnotenie

Monitoring zahŕňa informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených projektoch. Pre monitorovanie a hodnotenie realizácie plánov stanovených v PHSR obce sa v obci vytvorí Komisia pre PHSR, postávajúci z pracovných skupín podľa potreby obce.

Zloženie, právomoci a úlohy jednotlivých orgánov:

- Komisia pre PHSR obce
- Pracovné skupiny
- obecné zastupiteľstvo

Na zasadnutiach obecného zastupiteľstva sa minimálne 1x do roka budú predkladať správy zo zasadnutí Komisie pre PHSR a pracovných skupín, o postupe a realizácii projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách uvedených v PHSR.

Predkladaním správy o postupe realizácie a príprave projektov a o iných aktivitách súvisiacich s implementáciou PHSR bude poverený jeden zástupca.

Nevyhnutnou súčasťou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia problémov a z nich vyplývajúce zmeny. Predkladať návrhy na modifikovanie PHSR bude v právomoci Komisie pre PHSR.

Doplnenie PHSR sa uskutoční formou vypracovania „Doplnku PHSR“, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, opatrenia, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PHSR bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Komisie alebo obecného zastupiteľstva.

6. Záver

6.1. Vyhodnotenie dotazníkov

K úvodným prácam pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta (ďalej len „PHSR“) patril zber a následné odborné spracovanie informácií z dotazníkovej ankety občanov obce, tj. respondentov. Cieľom prieskumu verejnej mienky bolo identifikovať potreby obyvateľov a ich názory na ďalší rozvoj obce v súvislosti s vypracovaním dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Záhorce“.

Výsledky tohto prieskumu predstavujú podklad pre tvorbu SWOT analýzy a následne pre formovanie stratégie rozvoja obce. Ďalším cieľom uskutočneného prieskumu bolo informovať obyvateľov obce o tom, že sa takýto dokument pre ich mesto pripravuje a že aj oni sa môžu reálne zapojiť do jeho tvorby. Tento fakt môže prispieť k zlepšeniu vzťahov v obci a k vytvoreniu pocitu spolupatričnosti ale aj spoluzodpovednosti obyvateľov k jej rozvoju.

Na spracovanie bolo zaradených 37 dotazníkov zo Záhoriec a 14 zo Selešťan z celkového počtu obyvateľov Záhoriec a časti Selešťany spolu 100. Pre potreby vypracovania PHSR je ideálna minimálne 10 % - tná vzorka občanov (návratnosť dotazníkov). Treba však podotknúť, že dotazníky vyplňali väčšinou všetci členovia domácnosti. Pre odlišenie respondentov z obce Záhorce a osady patriacej k obci – Selešťany je používaná skratka: Záhorce – ZA a Selešťany – SE.

Časť A – táto časť sa týkala základných údajov o respondentoch ako vek, pohlavie, domácnosť. Z hľadiska zamestnanosti, pri vyplňovaní dotazníkov sa zistilo, že z uvedeného počtu respondentov bolo v tom čase zamestnaných 40% obyvateľov zo Záhoriec a 21% obyvateľov zo Selešťan.

Časť B – sa týkala vyjadrenia spokojnosti obyvateľov s obcou ako miestom bývania: nevýhody bývania v obci, využívanie jednotlivých služieb a zariadení obce.

Časť C – obec ako sociálny priestor – obyvatelia mali možnosť vyjadriť sa ohľadne existujúcich združení, spolkov a ich činnosti, súčasne ohľadne kultúrneho vyžitia v obci, pracovných možností v obci.

Časť D – obec a jej rozvoj – v rámci tejto časti bola monitorovaná úroveň spokojnosti obyvateľov s poskytovaním jednotlivých vymenovaných služieb v obci, zároveň mali obyvatelia možnosť vyjadriť sa ohľadne chýbajúcich služieb a zariadení v obci, taktiež označiť a doplniť problémy, ktoré by sa podľa ich názorov mali čo najskôr riešiť v obci, a tiež zapojenie obyvateľov do činnosti zlepšovania života v obci. Respondenti v tejto časti vyjadrovali taktiež situáciu v oblasti cestovného ruchu v obci, v oblasti technickej infraštruktúry.

V rámci tabuľky **D.3. respondenti uvádzali v škále od 1 do 5 spokojnosť s poskytovaním daných služieb v obci** (Pozn. 1 – veľmi spokojný, 5 – veľmi nespokojný, príp. 0 – neexistujú uvádzané služby v obci.) s nasledovnými názormi:

TAB:

Názov poskytovanej služby	Priemerná spokojnosť obyv.	Názov poskytovanej služby	Priemerná spokojnosť obyv.
- kvalita zdravotných služieb	0	- športové zariadenia	2
- stav miestnych komunikácií	4	- kultúrne zariadenia	3
- stav chodníkov	4	- materská škola	2
- stav verejnej zelene	2	- základná škola	0
- dostupnosť (časová, priestorová)	2	- stredná škola	0
- vybavenosť verejným vodovodom	2	- sociálne zariadenia	0
- vybavenosť obce verejnou kanalizáciou	2	- domov dôchodcov	0
- vybavenosť obce elektrinou	2	- prepravná služba do zdravotníckych zariadení	0
- vybavenosť obce plynom	2	- dom smútku	2
- požiarna ochrana	3	- knižnica	3
- kvalita výučby na ZŠ a MŠ	3	- dostupnosť verejného internetu	2
- možnosti športového vyžitia	3	- pokrytie signálom mobilných sietí	2

Na základe uvádzaných faktov môžeme skonštatovať hlavnú nespokojnosť občanov Záhoriec a Seleštieň so stavom miestnych komunikácií a chodníkov (64% SE, 29% ZA). Súčasne je mierne nevyhovujúci i stav požiarnej ochrany v obci, knižnice, kvality MŠ, kultúrneho zariadenia a možnosť športového vyžitia.

Vo vyhodnotení otázky **D4. Využívate alebo mali by ste v budúcnosti záujem o využívanie menovaných služieb** sa polovica požiadaviek dotýka hlavne využívania kultúrneho zariadenia – SE 64% - ZA 56%, zotavovacích služieb – SE 50% - ZA 40%. Taktiež dôležité požiadavky o využívanie boli i v oblasti využívania detského ihriska – SE 35% - ZA 59%, knižnice – SE 35% - ZA 54%, sociálnych služieb – SE 50% - ZA 29% a prepravnej služby do zdravotných zariadení – SE 50% - ZA 18%. Medzi menej využívané služby respondenti zaradili športové zariadenia – SE 42% - ZA 40%, služby zdravotného strediska – SE 14% - ZA 43% a materskej školy – SE 28% - ZA 40%

Na základe získaných odpovedí na otázku **D5. Ktoré problémy podľa Vášho názoru je potrebné najskôr riešiť v obci?** je:

- Problémom číslo jedna, ktorý je v obci potrebné riešiť čo najskôr pre mužov i ženy je oprava ciest a komunikácií. Tento problém ako jediný u žien i mužov obsadil prvé miesto v problémoch obce ktoré treba riešiť čo najskôr. Problém treba pravdepodobne riešiť ucelene a koncepčne, za zváženie stojí rekonštrukcia komunikácií, budovanie chodníkov, bezpečnosť cestnej premávky a podobne. Prirodzene takéto akcie sú značne investične náročné. Už teraz treba rozmyšľať o možnostiach spolu financovania zo štrukturálnych fondov EÚ. V tejto chvíli to však vyžaduje určitú projektovú prípravu, majetkovo právne vysporiadanie a tvorbu dopravnej a komunikačnej koncepcie obce.
- Ďalej je to i málo pracovných príležitostí v obci (78% ZA a 86% SE) a absencia detského ihriska (63% ZA a SE).
- Naopak za najmenej dôležité problémy ktoré treba riešiť považovali respondenti riešenie dopravnej situácie obce a nedostatok stavebných pozemkov v obci.

TAB:Problém:	ZA (%)	SE (%)
- zlepšenie nákupných možností	37,84	21,43
- vytvorenie nových služieb	40,54	35,71
- záchrana a oprava bytového fondu	24,32	0,00
- výstavba nového bytového fondu	16,12	0,00
- nedostatok stavebných pozemkov	8,11	0,00
- záchrana a oprava kultúrnych pamiatok	13,51	50,00
- zlepšenie kvality životného prostredia	64,86	50,00
- vytvorenie zariadení pre oddych a voľný čas (detské ihriská, oddychové plochy)	67,57	42,86
- oprava ciest a komunikácií	83,78	85,71
- riešenie dopravnej situácie v obci	21,62	64,29
- zlepšenie zdravotnej starostlivosti	16,22	28,57
- zlepšenie školskej infraštruktúry a vyučovania	13,51	14,29
- rozvoj športových aktivít v obci	37,84	21,43
Iné:	2,7	7,14

Na základe vyhodnotenia otázky **D.11. Aká je podľa Vás situácia v cestovnom ruchu v obci?** Môžeme skonštatovať, že v oblasti zariadení cestovného ruchu je dostatok zariadení cestovného ruchu – 2 resp., taktiež je dostatok zariadení CR ale majú nízku úroveň služieb – 1 resp., a zároveň je málo zariadení cestovného ruchu – 23 respondentov.

Z nasledovných vyplnených častí tabuliek otázky **D12. Aká je podľa Vášho názoru situácia v technickej infraštruktúre?** Vyplývajú nasledovné skutočnosti:

- **v oblasti dopravy** – komunikácií sú podľa najväčšieho počtu respondentov 24, všetky v zlom stave, na niektorých úsekoch je doprava kritická, o niečo menej, 21 respondentov vyjadrilo, že niektoré komunikácie sú v dobrom stave, niektoré komunikácie sú vo veľmi zlom stave
- **v oblasti elektrickej energie** - je situácia dobrá, nie sú problémy s dodávkou energie (ani pre novostavby, nové lokality a podnikateľov) – počet respondentov 41
- **v oblasti telekomunikácií** - je situácia dobrá, nie sú problémy s poskytovaním telekomunikačných služieb (ani pre novostavby, nové lokality a podnikateľov) – počet respondentov 38
- **v oblasti vody a energie** - situácia je dobrá, nie sú problémy s dodávkou vody (ani pre novostavby, nové lokality a podnikateľov), voda má dobrú kvalitu a je nezávadná – počet respondentov 33
- **v oblasti vybavenia plynom** - je situácia dobrá, nie sú problémy s dodávkou plynu (ani pre novostavby, nové lokality a podnikateľov) – počet respondentov 39
- **súčasný systém poplatkov za odvoz odpadu a systém odvozu odpadu** – podľa odpovedí respondentov: 45 – om vyhovuje a 6 – tým nevyhovuje, privítali by i návrat k množstevnému systému

6.2. Použitá literatúra

- Literárno-vlastivedný slovník obcí okresu Veľký Krtíš. PhDr. Anton Hupka, Miestny odbor MS vo Veľkom Kríši, 1995.
- Magyarország kistérségei. Nógrád megye. Balassagyarmat és térsége. Ceba Kiadó . 1999
- Múltunk emlékei, honismereti – műemlékvédelmi – turisztikai – magazin. 2. évfolyam, 4. szám, július 2003.
- Národný rozvojový plán. Výzva pre Slovensko. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. 13. – 14. mája 2003, Banská Bystrica,
- Národný rozvojový plán – dodatok, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, jún 2003
- Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, marec 2004
- Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ARVI, VOKA
- MVRR SR, Návrh Národného strategického referenčného rámca 2007-2013 (1. verzia)
- MVRR SR, Národný referenčný strategický rámec 2007-2013, vypracovaný v máji 2006, aktualizovaný november 2006
- Národný strategický plán rozvoja vidieka pre obdobie 2007-2013 – Návrh, máj 2006
- Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Národný strategický plán rozvoja vidieka, máj 2006
- MVRR SR, Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, marec 2004
- Novohrad. Regionálna vlastivedná monografia. Príroda. Zostavil Ján Sloboda. Vydavateľstvo Osveta, n.p. Martin, 1985.
- Vitáme Vás v regióne, Veľký Krtíš. Občianske združenie Koliba, 2003.
- Csáky Károly, Nógrád tájakon
- Malý projekt Turistický networking a Neogradiensis v Euroregióne – Novohrad bez hraníc

6.3. Zdroje:

- Osobné stretnutia a konzultácie a získavanie údajov priamo z OcU Záhorce
- Vyplnené dotazníky obyvateľov obce Záhorce a Selešťany
- Štatistické informácie - Štatistický úrad Krajská správa v Banskej Bystrici
- Sčítanie ľudu, domov a bytov 2001
- Údaje získané z obecného úradu Záhorce
- Analýza sociálno-ekonomického rozvoja okresu V. Krtíš, spracoval Okresný úrad, ORR a IOV, máj 2002
- Sociálno-ekonomická analýza Banskobystrického samosprávneho kraja, 2001
- Diverzifikovaná regionálna politika BBSK
- CD – ROM – Obce Banskobystrického kraja – rok 2001, Štatistický úrad SR – Krajská správa v Banskej Bystrici
- www.strukturalnefondy.sk
- www.euroregio.sk

PHSR obce Záhorce je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne ročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Odsúhlasené na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa .....

Uznesenie č. ....

Vypracovala

Komisia pre PHSR

v spolupráci s pracovnými skupinami

obce Záhorce a s RRA Stredné Poiplie

Záhorce

2007